

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopis se ne vračaja, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon števil. 50, upravnništva števil. 323

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po preizku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekoval
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajeva št. 7563, Zagreb
št. 39.071, Praga in Dunaj št. 24.797

Pred izpremembami v vladi.

SEJA RADIČEVEGA KLUBA. — DR. NIKIČ IZKLJUČEN IZ RADIČEVE STRANKE. — POPOLEN POLOM PAŠIČ-RADIČEVEGA »SPORAZUMA«. — LJUBA JOVANOVIČ ZOPET V OSPREDJU. — KOMBINACIJE O NOVI KOALICIJI. — KDO BO VODIL NOVE VOLITVE?

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Popoldne so prišle v Belgrad vesti o današnji seji Radičevega kluba, ki se je vršila dopoldne pod predsedstvom Stjepana Radiča v Zagrebu. Poudarili smo že, da se pripisuje tej seji precejšnja važnost, ker se je iz poslednjih Radičevih izjav moglo videti, da ni s sedanjim položajem zadovoljen in da bo na tej seji gotovo znova napadal, kar bo pripomoglo, da se latentna kriza Uzunovičeve vlade otvori tudi formalno. Današnji sklep Radičevega kluba v Zagrebu, da se izključi sedanji minister za šume in rude dr. Nikola Nikič iz kluba, je brezdvomno zelo važen in ne bo ostal brez posledic za nadaljnji razvoj naše politike.

K temu značilnemu sklepu se še pristavlja dejstvo, da je prišel ta sklep istočasno, ko se nahaja predsednik vlade Uzunović na Bledu in zato smatrajo nekateri krogi, da ni izključeno, da ne bi že pri tej priliki prišlo do iznenadenja, oziroma celo do ostavke Uzunovičevega kabineta. Kar se samega sklepa tiče, da se Nikič izključi iz Radičevega kluba, so politični krogi predvsem mnenja, da je to interna zadeva Radičeve stranke in da je z ozirom na to jasno, da bo moral Nikič dati ostavko, ker ne uživa več zaupanja svojega kluba in ne predstavlja v skupščini nikogar.

Kakor se je zvedelo v Belgradu, sta se dva poslanca vzdržala glasovanja, kar seveda še ne zadostuje, da bi mogel Nikič kot član kakega disidentskega kluba ostati v vladi. Radičali sami, predvsem pa pašičevci, trdijo, da ne bo ostalo samo pri tem, da bi Nikič izstopil iz vlade, marveč da bo prišlo ne samo do delne, ampak do krize celokupnega kabineta. V Nikičevi izključitvi vidijo dokaz nestabilnosti Uzunovičeve vlade, ki je bila očitna vsem poznavavcem parlamentarnih razmer in razmer v radikalni stranki in v radikalnem klubu.

Uzunovičeva vlada je imela od svojega rojstva v lastnih vrstah dva velika nasprotnika. Na eni strani je Stjepan Radič vsled osebnih ujaljenosti vladi neprestano metal polena pred noge. Le z največjo požrtvovalnostjo vladnih članov je bilo mogoče to vladno vzdržati na krmilu. Da se je Uzunović toliko časa držal kljub tem neprestanim Radičevim napadom, je pripomoglo dejstvo, da je bila skupščina neprestano na počitnicah. Vlada sama pa ni delala in je na ta način napade lažje odbijala.

Tej Radičevi ofenzivi proti vladi so se pridružili v zadnjem času ter izredno ostro pomagali Pašić in njegovi pristaši. Medtem, ko je šel Radič bolj za osebnimi uspehi in za

tem, da svojo osebo rehabilitira, je imel Pašić poleg sebe tudi politične namene. Njemu ni šlo samo za to, da bi prišel spet enkrat do vlade, ampak mu je bilo za to, da bi se končno prekinila koalicija z Radičem. To koalicijo je Pašić od vsega začetka smatral kot škodljivo za enotnost radikalne stranke. Radičeva so se v radikalni stranki razvili boji, ki so dovedli do današnje zmešnjave v tej stranki.

V slučaju krize bi torej nastalo veliko vprašanje, ali je politika tako zvanega sporazuma, kakor so si jo zamislili radikali in radičevci, sploh še mogoča. Tekom leta dni so se oboji kompromitirali, da ne uživajo več zaupanja. Kljub naporom posameznih članov vlade je politika sporazuma, zgrajena na kupčijski pogodbi med radikali in radičevci, doživela popoln polom.

Z ozirom na to krožijo najrazličnejše kombinacije. Predvsem se naglašja dejstvo, da bi bila najboljša rešitev krize radikalno-demokratska koalicija. Ta kombinacija pa je v danem slučaju skoro nemogoča. Predvsem bi predstavljala čisto srbsko plemensko fronto. V parlamentu ne bi imela dovolj moči za uspešno delovanje. Radikalna stranka je namreč danes že tako razbita, da bi bila v skupščini vedno izpostavljena padcu z ozirom na svojo majhno večino.

Tudi je težko misliti, da bi demokrati s svojim vstopom v vlado pomagali ohraniti enotnost radikalne stranke, ker jim to iz čisto strankarskih razlogov ne prija. Zato se najbolj naglašja, da je treba politiko pravega narodnega sporazuma dati v roke ljudem, ki so z delom pokazali, da so za pravi in iskreni sporazum in so to politiko tudi inavgurirali.

Z ozirom na to dejstvo se mnogo govori tudi o Jovanovičevi akciji, ki se je v poslednjem času odločno izrazil proti Uzunoviću. Imel je v poslednjem času sestanke z voditelji ožjega opozicijskega bloka. Smatra se, da se je Jovanović končno javno odločil v danem slučaju aktivno sodelovati z drugimi strankami na izvajanju politike pravega narodnega sporazuma.

V slučaju, če bi skupina strank, ki so za to politiko, bila v skupščini preslaba, se misli, da je treba tem strankam dati mandat za izpeljavo svobodnih volitev, da bi se na ta način enkrat pokazala prava ljudska volja. Ni namreč nobenega dvoma, da pade velika odgovornost za neprestane krize in nedelavnost večine na dejstvo, da so bile poslednje volitve, ki sta jih vodila Pašić in Pribečević, nasilje in potvorba prave ljudske volje.

—o—

Povodenj.

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Iz Sombora poročajo: Stanje vod je še vedno isto. Čuti se malo izboljšanje pri Bezdanu, kjer je voda padla v štirih dneh za 62 cm. Stanje je še vedno kritično, kajti Donava v gornjem teku neprestano raste. Po vestih, ki so do sedaj prišle, je Donava v Passau-u v poslednjih treh dneh narasla za 60 cm, pri Dunaju za 104 cm. Ti valovi bi lahko prinesli nove nevarnosti in povzročili nove nesreče.

V Bratislavi je voda narasla za 93 cm. Smatra se, da bo kritični dan 11. julija, ko pride prvi večji val do Apatina. Na vseh delih nasipa se živahno dela, da bi ta veliki val nasipov ne podrl. V Apatinu se je za vsak slučaj del mesta, ki je bil najbolj izpostavljen nevarnosti, izpraznil.

Na državnem posestvu Belje je stanje sledeče: Pod vodo je 16.360 juter posejane zemljišča, 1330 juter neplodne zemlje, 6000 juter gozdov, kar znaša 23.600 juter poplavljenе zemlje. Žetev bo gotovo uničena, ker se voda dolgo ne bo odtekla. Veliki župan je z inženirji obiskal poplavljenе vasi v Baranji.

Po poročilih, ki jih je dobilo notranje ministrstvo, je škoda ogromna. Več vasi se je izpraznilo.

V Sunji je voda prodrla do vasi. Poplavila je železniško progo in okrog 1000 ju-

ter zemlje. Vse hiše so pod vodo. Prebivalstvo prosi oblastva za nujno pomoč. Voda je porušila deset hiš.

Vlada je zahtevala iz Sombora nujna poročila o stanju poplavljenih zemljišč, ki so posejana s pšenico in koruzo. Glasom teh poročil je v Tvrđjavi poplavljenih 279 juter zemlje, ki je posejana; v Podravlju 42 juter pšenice, 12 ječmena, 4 ovsa in 70 koruze, 10 juter detelje in več sto juter pašnikov in livad, skupaj 609 juter. Dve hiši sta se porušili. V kraju Cile je poplavljenih 403 juter. Pri Vardarcu je skupaj poplavljenih 880 juter, pet hiš porušenih; Kopačev: 714 juter zemlje, dve hiši porušeni, v Ludu 1787 juter zemlje, 10 hiš porušenih, v Zmajevcu 1092 juter zemlje, v Suzi 965 juter zemlje, v Kneževem Vinogradu 1461 juter zemlje. Na vseh teh mestih je žetev popolnoma uničena. Škoda se ceni na več 100 milijonov Din.

Pri Sisku je Sava narasla za 95 cm, pri Belgradu je dopoldne znašala višina Save 654 cm. Velik del Belgrada, ki leži pri Savi, je danes poplavljen. Ljudje se vozijo do stanovanj s čolni. Za časa velikanske povodnji 1924 je bila Sava pri Belgradu 602 cm visoka, torej za 52 cm manj, kakor znaša danes. Donava pri Zemunu znaša 660 cm.

Načrti za sanacijo francoskih financ.

Pariz, 7. julija. (Izv.) Potem ko je Caillaux predložil svoj sanacijski načrt ministrskemu svetu, je stopil pred zbornico, kjer je naglašal, da je največja nevarnost v zamudi, da stoji Francija na predvečer usodne inflacije, če v zadnjem hipu z energičnimi odredbami ne uredi denarnega gospodarstva. Gotove predvidene državno-finančne transakcije se morajo izvršiti brez ovinkov parlamenta. Radi teh besed ga je prekinil socialistični poslanec Vincent-Auriol in zahteval pojasnila. Min. predsednik je v ostrem tonu zavrnil poslanca in temperamentno branil Caillauxa. — Minister za notranje zadeve Durand je prepovedal narodnemu združenju vojakov iz svetovne vojne za nedeljo napovedano manifestacijo proti Washingtonski pogodbi o plačevanju dolgov. Združenje je sklenilo, da se manifestacija vključ temu izvrši.

Pariz, 7. julija. Zbornica je bila popolnoma zasedena, ko jo je Herriot otvoril. Vlada je bila zbrana polnoštevilno. Caillaux je uvodoma poudarjal, da se ne bo držal popolnoma predlogov strokovnjakov. Da se razbremenijo zakladni urad plačil za osvobodene teritorije kakor tudi za državne železnice se morajo najeti inozemska posojila. Notranji dolg Francije znaša 286 milijard. Caillaux zavrača konsolidacijo, ker bi bil s tem zrušen državni kredit in bi nastopila inflacija, francoska industrija pa bi prišla pod tuj vpliv. Plačila so možna samo iz posebne blagajne z razdelitvijo na več let. Predujmi francoske

banke znašajo 500 milijonov nad emisijo. Emisijska meja pa bi bila prekoračena že za 1 milijardo, če se ne bi porabilo Morga-novega denarja. Nova pomoč od francoske banke je izključena in stabilizacija je nujno potrebna.

Zunanji dolgovi Francije znašajo: Ameriki 9 milijard, Angliji 7 milijard, Švici 900 milijonov, Argentini 800 milijonov, Nizozemski 770 milijonov, skupno tedaj 18 in pol milijard zlatih frankov. Kredit je Franciji možno dobiti le, če uredi svoje dolgeve. Avgusta je plačati 8 milijonov funtov, 1,5 milijarde frankov. Zato je potrebno inozemsko posojilo. Dejanski stabilizaciji bo mogla slediti šele legalna. Da se prepreči nadaljnji padec franka, se mora pritegniti na pomoč dežele in inozemsko posojilo. Caillaux zahteva zaupanje parlamenta in dežele. Če tega ne bo, se mora frank končno zrušiti in Francija pasti v nered.

Pariz, 7. julija. (Izv.) Na interpelacijo poslanca Bouillona o washingtonskih pogodbah je izjavil Briand, da je odobritev teh pogodb bistven del sanacijskega načrta in brez tega finančna ureditev ni mogoča. Briand je izjavil, da bo v kratkem sklenjena tudi pogodba z Anglijo.

Pariz, 7. julija. (Izv.) Desničarski radikal Franklin Bouillon bo stavil na vlado interpelacijo radi ratifikacije washingtonskih pogodb.

—o—

Dr. Nikič, dr. Lončarevič in Klaič izključeni iz HSS.

KRAJAČ IN ŠUPERINA PROTI IZKLJUČITVI.

Zagreb, 7. julija. (Izv.) Danes se je vršila v Seljačkem domu seja hrvatskega seljačkega kluba, ki je pričela ob 10 dopoldne. Najvažnejši sklep na tej seji je pač izključitev dr. Nikiča iz kluba. Navzočim poslancom je bil glede izključitve stavljen sledeči predlog: Ker naš tovariš, minister za šume in rude dr. Nikola Nikič, že dalje časa vodi politiko, ki nasprotuje politiki HSS in Seljačkega kluba in ker je ves hrvatski narod to politiko obsodil in jo še obsoja kot razdirajočo in škodljivo za hrvatski narod in za vso državo, ker dalje ruši temelje narodnega sporazuma ubijajoč iskrenost in enakopravnost obeh strank sporazuma, se mu izreka radi tega nezaupnica in razglašja, da od tega časa dalje preneha biti član HSS. Ta predlog je bil stavljen na poimensko glasovanje. Od 44 navzočih poslancev je glasovalo 42 za izključitev. Proti sta glasovala dr. Lončarevič in Klaič. Razen

tega je osem nenavzočih poslancev pisмено potrdilo svojo soglasnost z izključitvijo. Pri seji nista bila navzoča Krajač in Šuperina, ki pa nista podpisala izjave za izključitev Nikiča. Predsednik je po izidu glasovanja proglasil Nikičovo izključitev in vprašal dr. Lončareviča in Klaiča, ako se pokoravata sprejetemu sklepu. Izjavila sta, da se temu sklepu ne bosta pokorila, kar se smatra kot izključitev tudi za ta dva poslanca. Predsednik ju je nato pozval, da zapustita sejo, ker ju po vsem tem ni mogoče več smatrati za člana kluba in da položita svoja mandata. Oba poslanca sta nato zapustila sejne prostore.

Kolikor se je drugače izvedelo o poteku seje, ni bilo na seji nobenih važnejših dogodkov. Nocoj ali jutri zjutraj potuje Stjepan Radič na Bled, kjer je že zaprosil pri kralju za avdienco. Na Bledu se bo sestal Stjepan Radič tudi s predsednikom vlade Uzunovićem.

škodi, ki jo je poplava povzročila in o ukrepih, ki jih namerava vlada izvesti v korist prizadetemu prebivalstvu.

Revizija ustave na Poljskem.

Varšava, 7. julija. (Izv.) Vladni predlog o reviziji ustave je bil v poljskem sejmju z glasovi desničarjev, centruma in levičarjev ob opoziciji socialistov, komunistov in slovanskih narodnih manjšin izročen posebnemu odboru.

Kriza med stavkujočimi angleškimi delavci.

London, 7. julija. (Izv.) Lastniki premogokopov so pred časom ponudili za osemurno delo isto mezo kot pred štrajkom. Nekateri lastniki v Walesu nočejo plačati 14 odstotne doklade akordnim delavcem za sedemurno delo. V dvajsetih premogokopih v South Staffordshire so se delavci vrnili na delo.

Minister za notranje zadeve je ob priliki sprejetja predloga, s katerim se podaljšajo pooblastila izjemnega stanja, izjavil, da če bodo delavci ovirani na zopetnem sprejemu dela od pogojev lastnikov premogokopov, bo vlada uporabila ta pooblastila za to, da bo ščitila delavoljne delavce. Lord Grey se je toplo zavzel za skupno delo delodajalcev in delavcev ter se je dotaknil tudi razmerja v liberalni stranki.

Strokovne organizacije izjavljajo, da je nadaljnji upor brezuspešen in nezmisljen. Tudi na kongresu narodnih železničarjev se je poudarjalo, da je štrajk bil brezuspešen. Kongres se je izjavil za konec stavke.

Stroški stavke znašajo: 3433 milijonov funtov posebnih izdatkov za pobijanje general-

nega štrajka. Izdatki za generalni štrajk znašajo 430.000 funtov, in 3 milj. funtov se je plačalo za nakup in uvoz inozemskega premoga.

London, 7. julija. (Izv.) Zgornja zbornica je v drugem zasedanju sprejela zakonski predlog o osemurnem delavniku z 167 proti 17 glasovom.

London, 7. julija. (Izv.) Vsled premo-govne stavke so izgubili rudarji dosedaj na svojih plačah nad 27.5 milijonov funtov sterlingov.

London, 7. julija. (Izv.) Vlada si je pridržala proste roke, da nadzira rudniške podjetnike ali plačujejo delavcem najvišje plače, ki jih rudniška industrija zmore. Vlada je v tem smislu že podvzela korake.

London, 7. julija. (Izv.) Število brezposelnih znaša 1.638.600 brez ozira na stavkujoče rudarje. To je 3858 več kot prejšnji teden.

London, 7. julija. (Izv.) Po današnji konferenci so izjavili rudniški podjetniki iz Yorkshire, da z ozirom na posredovanje vlade umaknejo svoj predlog na znižanje plač rudarjem.

Velik požar v Trstu.

Trst, 7. julija. (Izv.) Danes ob 7. zjutraj je nastala v hangerju VII. skladišča Magazini Generali eksplozija. Ogenj je hipoma objel ves hanger, vendar se je gasilec po dveurnem trudu posrečilo omejiti ogenj in ga pogasiti. Zgorelo je kljub temu 620 stotov finega čaja,

150 stotov galanterijskega blaga in 100 stotov drobnarije. Škoda na blagu cenijo na 3 milijone lir, na poslopju pa 200.000 lir. Blago je bilo last Societá Adriatica, ki je pa zavarovana. Eksplozija je nastala vsled plinov, ki vsled ognja niso mogli uhajati, ker je bil hanger zaprt.

Uzunović na Bledu.

Zagreb, 7. julija. (Izv.) Danes zjutraj ob 8 se je vozil skozi Zagreb na Bled predsednik vlade Uzunović, kjer je bil ob 4 popoldne pri-glašen v avdienco pri kralju. Na zagrebškem kolodvoru je sprejel časnikarje in jim povedal, da se bo mudil jutri ves dan še na Bledu in da odpotuje v Belgrad šele v četrtek zvečer. Kralju bo poročal o zadnjih poplavah, o

Bog blagoslovi.

4. julija tega leta je preteklo 150 let, odkar so se zedinjene države severne Amerike ločile od Angleske in proglasile svojo neodvisnost. Po pravici se ta dan slavi kot rojstni dan moderne demokracije.

V začetku XVII. stoletja so odhajali iz Anglije v neobljudeni novi svet pregnanci iz Anglije, ki tam zaradi žalostnih socialnih razmer in krutih zakonov, zlasti pa zaradi verskega preganjanja niso mogli ali hoteli več živeti; puritanci, kvekerji, katoliki in Anglije in Irski, ki so jim sčasoma pridružili pregnanci iz ostale Evrope. Prevladovali so idealisti, ki so sklenili ustanoviti kraljestvo Kristusovo, kakor so rekli, v novem svetu, ko stari propada. Kmalu so si v najtežavnejših materialnih okoliščinah ustanovili samoupravna občestva, med katerimi se je katoliški Maryland posebno odlikoval po najpopolnejši verski strpnosti, vsi pa po najširšem demokracizmu. Tako je nastalo tekom kakih petdeset let 13 držav z nekako dvema milijonom prebivalci, iz katerih se je do danes razvilo v orjaškem napredku 49 držav s 120 milijoni državljanov, ena najmočnejših državnih zvez na svetu!

Kmalu je to po ogromni večini anglosaško občestvo začelo čutiti svojo odvisnost od angleške matere zemlje, pa tudi svojo ogromno gospodarsko moč, če bi se le-ta sprostila davčnih, carinskih in raznih prohibitivnih vezí, s katero so jo oklepali angleški lordi in trgovske družbe, da jo izkoriščajo kot svojo kolonijo kakor so izkoriščevali svoje indske osvojitve. In ko so Amerikanci mislili, da tega ne smejo in ne morejo več prenašati, so se 4. julija 1767 po številnih brezuspešnih poravnalnih poskusih proglasili za neodvisne od onega tiranskega Jurija III., ki je v vojski proti podložnikom svoje krvi najemal za drag denar nemške vojske od njihovih brezvestnih knezov. Sedemletna vojna ni bila lahka in bogve kako bi se bila končala borba svobodoljubnih toda slabo organiziranih kolonistov proti angleški premoči, ako bi ne imeli Jurija Washingtona, enega najlepših krščanskih značajev nove dobe, ki je o sebi lahko rekel, da ni nikoli uporabljal slabih sredstev za doseg svojega cilja. Ali večja od moči najbogatejše države na svetu se je izkazala moč dobre stvari, ki je potegnila za seboj plemenite duhove celega sveta in ustvarila moralno atmosfero navdušenega ogorčenja, vztrajnosti in nezlomljivega svobodoljublja, kateri je Anglija podlegla ob moralnem zadoščanju angleške liberalne opozicije same. Niso zmagali Jurij, lord Townshend, lord North, general Bourgoyne s svojimi milijoni in tujimi najemniki, ampak Washington, Franklin, Lafayette s prostovoljci in navdušenjem naroda, medtem ko je istočasno v londonskem parlamentu Fox šibal nenasitnost, nestrpnost in korupcijo velegospode in velekrmarjev, kateri so hoteli Amerikance potlačiti s fizično silo. Leta 1783. je Jurij podpisal mir, v katerem je priznal neodvisnost Amerike, s čemer je Anglija v precejšnji meri popravila svojo napako, sama sebe obvarovala pred revolucijo, ki je kmalu na to prihrumela še nad ostalo Evropo, in pokazala kljub svoji

oblastiteljnosti veliko mero svoje politične dalekovidnosti in zdravega smisla.

Naj bo resnica ali le duhovito domnevanje, da so ideologi ameriške revolucije pozveli nazore svoje neodvisnostne deklaracije pred 150 leti iz spisov Suareza, oziroma katoliških tomistov sploh, dejstvo je, da v ti deklaraciji veje na dnu iskren in globok krščanski duh: velikansko spoštovanje pred neprecenljivo vrednostjo vsake človeške duše, njenimi neodjemljivimi naravnimi pravicami, odpor proti tiranstvu, misel, da ima ljudstvo pravico samo sebe vladati in o svoji vladi odločati, kakor zahteva splošni blagor, da so naravne pravice več od historičnih; ideje, ki so od prvih početkov svoje krščanske državnopravne filozofije. Je pa z njimi ameriški duh združeval zdravi smisel, tako da se revolucija tu ni izrodila v anarhijo ali novo tiranijo, kakor se je pozneje v francoski in ruski. Duh verske strpnosti pa v Ameriki ni izvirail iz brezverske nebržnosti sploh, ampak iz pristno krščanskega ozira na javno blaginjo in spoštovanja vesti, in ta duh živi tudi danes tako krepko dalje, da Bog to zemljo očividno od dne do dne blagoslavlja in varuje pred pogreznjenjem v materializem.

Kajti, če bi Evropa obvladovala toliko bogastvo in se ponašala s toliko dovršenostjo tehničnih sredstev kakor Amerika, bi bila že davnej v materializmu popolnoma utonila! Ne materializem, idealizem drži kvišku Ameriko, moč duha nad materijo, visoke ideje, ki so jo ustvarile, delujejo dalje z nezmanjšano silo, tako da velike senčne strani modernega industrializma niso mogle izkvariti jedra amerikanske duše. Amerika je naravno utelešen dokaz neresničnosti marksističnega temeljnega principa, da so verske, moralne, duhovne ideje goli izraz gospodarskih razmer in zakonov. Če bi bilo temu tako, bi Amerika še danes bila angleška kolonija kakor bogata Indija. Duh svobodoljublja, visokega ocenjevanja individualne svobode in iniciative, trdna volja premagati neugodnosti materialnih razmer in razviti možnosti duha v borbi z materijo do najvišje stopnje je ustvarila Ameriko in jo ne samo vzdržuje, ampak razvija dalje do še srečnejše bodočnosti. Ne tradicionalni formalizem, marveč pristni izraz duše je, če ameriški kongresi še danes začnajo svoje delo z molitvijo k vsegačnemu Bogu.

Zato se slovenski narod te dni pridružuje vsem narodom zemlje ob slovesnem proslavljanju proglasitve neodvisnosti združenih držav Severne Amerike, ki so nam dale v sedanjem veku Wilsona, vrednega naslednika Jurija Washingtona. Pridružujemo se temu slavju zlasti katoliki, ki smo imeli priliko občudovati gostoljubnost dežele, v kateri se je te dni vršila največja katoliška manifestacija vseh stoletij. Radujemo se z Ameriko vsi resnični demokrati, ki vedo, da če so danes nove sile na delu, ki hočejo skovati nove verige in človeško hrepenenje po svobodi ubiti, je vendar seme, iztreseno leta 1767, tako globoko vsajeno v srca vseh narodov, da bo vedno vnovič spet vzklilo.

Bog blagoslovi Ameriko!

Pismo iz Zagreba.

Nazadovanje Radičeve stranke in uspehi HPS. Razvoj orlovske organizacije. — Sestanek JKD Lige v Dubrovniku.

Zagreb, 6. julija.

V. — Kdor bi zasledoval razvoj političnih vprašanj v Hrvatski po pisanju »Doma« ali po pisanju dnevnega tiska, ki je Radiću naklonjen, bi mislil, da je za Radićem ves hrvatski narod. V resnici pa so stvari čisto drugačne. Radić ni več idol hrvatskih mas. Res še mnogo ljudstva prihaja na njegove zборе, posebno tam, kjer se prvi pot pojavi. Toda tudi semkaj ne prihajajo ljudje iz navdušenja za njegovo politiko, nego največ iz radovednosti.

Ravno v krajih, kjer se je najprej organizirala Radičeva stranka, se najbolj opaža nazadovanje, posebno v hrvatskem Zagorju. V sami nekdanji Radičevi trdnjavi, Ludbregu, se je pred par tedni vršila velika skupščina Hrvatske pučke stranke, ki ji je prisostvovalo nad 1000 volivcev. Poleg prvakov HPS Stj. Barića in dr. J. Šimraka je na tem shodu govoril hrvatskemu ljudstvu tudi voditelj Slov ljudske stranke dr. Korošec. Besedo je hotel dobiti tudi predsednik okrajne organizacije HSS, toda zborovalci mu niso dovolili govoriti. Sploh se po mnogih krajih opaža krepko napredovanje HPS, ker ljudstvo spoznava, da so vse Radičeve fraze bile samo past, s katero je lovil volivce.

Niti enega svojega načrta ni uresničil. Danes v resnici nihče ne ve, kakšen je program Radičeve stranke. Dejansko je to hrvatska podružnica radikalne stranke na Hrvatskem, ker so Radičevci slepo orožje v rokah radikalov.

Pa zaslugi dr. Kuntarića in dr. Radočaja se ljudska stranka naglo krepi v požeškem okraju. Enako se stranka krepi v Bosni in Hercegovini ter Dalmaciji. Na občinskih volitvah v Dalmaciji je padlo za HPS nad 10.000 glasov, kar je nasproti številu glasov ob skupščinskih volitvah jako velik napredek. To naglo nazadovanje Radičeve stranke v Dalmaciji povzroča Radiću in vodstvu mnogo skrbi. Zato je odšel v Dalmacijo sam Radić, da rešuje

ladjo, ki se potaplja. Samo izgovor je, da se mudi Radić v Dalmaciji kot letoviščnik. Čeprav Radić prej ni imel shodov v Dalmaciji, vendar ga ne sprejemajo tako navdušeno, kakor je to pričakoval, a ponekod so priredili proti njemu celo demonstracije.

Da mu je najbolj napoti HPS, se vidi po tem, da jo na vseh shodih napada; obenem napada tudi duhovščino in vse katoliške organizacije. Tako je v Metkoviću z dosti nedostojnimi besedami napadel Orle, ki so imeli tamkaj svoj vrlo uspehi okrožni zlet. Njegovi napadi na duhovščino, orlovstvo in katoliške organizacije bodo le okrepili dalmatinske katolike, ki se bodo še z večjo vneto lotili dela za prerod krščanskih načel v javnem življenju. Hrvatski katoliki se ne morejo zanašati na organizacije, katerim je glavna naloga: parada, ples in pitje. Delati hočejo v organizacijah, ki zahtevajo duhovno obnovo posameznika in družbe.

Polagoma, toda trdno in solidno se razvija tudi naša gospodarska in zadruga organizacija v vseh svojih panogah.

Posebno se opaža močan napredek orlovske organizacije. Pozimi so se po mnogih krajih vršili orlovski tečaji, katerih posledica je bila osnutje novih orlovskih društev. V vseh orlovskih društvih se je slovesno obhajal dan katoliške mladine. Vršili so se v zadnjem času tudi uspehi okrožni zleti v Ivaniču, Cirkveni, Đakovu in Metkoviću, a vrše se velike priprave za orlovski zlet v Požegi, ki bo večjega sloga. Orlovski zlet v Požegi bo dokazal, da je na Hrvatskem orlovstvo poglavalo globoke korenine in je uprav smešna Radičeva trditev v Metkoviću, da na Hrvatskem ni Orlov.

Koncem tega meseca se bo vršil v Dubrovniku sestanek JKD Lige. To bo sestanek katoliškega srednješolskega dijaštva, akademikov in starešin. Ta sestanek bo velikega pomena za nadaljnji razvoj hrv. kat. gibanja; tu se bodo začrtale nove smernice za kulturni prerod hrvatskega naroda na temelju krščanskih načel.

Newyork, 7. julija. (Izv.) Po poročilih Associated Presse iz Tokija so divjale na Japonskem hude nevihte in poplave. Utonilo je 30 oseb, porušenihi je 4300 hiš.

Beleške

△ O tiskovni pravdi Zadrugne in Gospodarske zveze v Ljubljani proti g. Mihaelu Rožancu, vodji Blasnikove tiskarne, ki se je končala v torek pred deželnim sodiščem s poravnano in sicer na ta način, da je dal obtoženec popolno satisfakcijo in nosil tudi vse stroške (glej poročilo v včerajšnjem »Slovencu«), poročila tudi »Jutro«. Poroča pa na način, ki kaže očiten namen, rečena zavoda diskreditirati. — Spričo take nelojalnosti sporočamo »Jutru«, naj nikar ne izziva, da nas ne mine potrpljenje in ne pridemo na dan z stvarmi, ki za »Jutro« in njegov tabor ne bodo prijetne. So liberalni gospodje, ki imajo v gospodarskem oziru veliko, veliko masla na glavah! Mi smo jim doslej prizanašali, zgolj iz narodnih ozirov Če pa ne bo primerne lojalnosti od strani »Jutra«, kakor jo v slučaju Gospodarske in Zadrugne zveze upravičeno smemo zahtevati, potem bomo pustili vse ozire in udarili. Capito?

△ Vedno isti. »Jutro« ne more razumeti, v čem da je zagrešilo denuncianstvo, ko nas je tako rokomavharsko napadlo in oklevetalo zaradi tega, ker ne zavzamemo napram Bolgarom sovražnega stališča. On enim pa že spet denuncira, ko piše, da je »klerikalna politika vedno imela za cilj zburjanje mržnje med slovanskimi narodi in ga ima še danes, ko se zavzema za Bolgare samo zato, ker upa, da bi mogla z njihovo pomočjo oslabiti srbski živelj v Jugoslaviji ter ojačiti svoja separatistična stremiljenja.« — Torej, če to ni denunciacija, kaj pa je potem denunciacija? In še prav hudobna denunciacija je to. Povrh pa neumna, da bolj neumna ne more biti. Ker se zavzamemo za zблиžanje med Srbi in Bolgari, zburjamo torej po »Jutrovici« denunciantski logiki s tem mržnjo med slovanskimi narodi. Kaka gluhost! In pa srbski živelj bi po »Jutrovici« pameti to oslabilo, ako bi stopila Bolgarija z našo državo v eno zvezo! To je »Jutrovci« argument, zakaj odklanja balkansko konfederacijo. Srbski živelj ga skrbi! Kakšen Srb bi preje pričakoval, da ga bo skrbel Slovenski živelj. Ne. »Jutrovci« skrbi srbski živelj. A na kak način da bi oslabil srbski živelj pod balkansko konfederacijo, tega bi seveda »Jutro« ne vedelo razložiti. Ker je enostavno ta njegova trditev in sploh vse, kar je v tem stavku zapisalo, kompleten nesmisel. »Jutro« se sploh ne ustraši zapisati tudi največjo neumnost, samo da more nas Slovence denuncirati kot sovražnike Srbov. In se očividno sploh ne zaveda več, da denuncira. Denunciranje mu je prešlo v teku let že tako v navado, da je izgubilo v tem pogledu že vsak kriterij. In ne more napisati vrstice proti »klerikalcem«, da ne bi denunciralo.

△ Interpelacijo proti Orjuni nam očita »Jutro«, češ da ima »denuncijski značaj«. Radi bi vedeli, v čem je tu kaka denunciacija! Mar trdi interpelacija kaj, kar ni resnično ali pa ni vsesplošno in javno znano? Mar se ni Orjuna spopadla s policijo? Mar ni bila oborožena z revolverji, mar ni imela vojaških čelad? Mar ni bilo v interpelaciji navedeno samo to, kar se je zgodilo pred očmi cele Ljubljane in kar je poročalo tudi »Jutro«, sama notorično in od nikogar zanikana dejstva. S takimi in enakimi očitki na naš naslov »Jutro« sebe pač ne bo opralo, ampak se samo osmešilo.

△ Skupina »Delavsko-kmečkega lista« je izdala rdeč letak proti nettunskim konvencijam, v katerem napada nekaj tudi SLS, češ da zahteva samo razpust Orjune in spoštovanje zakonov, v tem spoštovanju zakonov pa da pozablja na boj proti nettunskim konvencijam, da sicer žigosa dr. Bahtiča, kor dovoljuje teroristične orjunaške pohode, da pa ne obsoja siceršnjih njegovih nastopov proti delavstvu. Gospodje očividno ne berejo naših listov. Kajti že ves čas se borimo proti nettunskim konvencijam in proti italijanskemu imperializmu sploh, ves naš klub je v Belgradu v borbi proti Ninčičevi politiki in njegovim »konvencijam« in nastope velikega župana proti delavstvu smo vsigdar najodločneje žigosali in nismo v tem oziru delali nikoli nobene razlike. Zato je pisanje omenjene skupine, kar se tiče nas, gola demagogija brez vsakega smisla in pomena. Proti terorju pa bomo vsigdar, naj bo te ali one vrste.

△ Žalostni državniki. Branko Potočnjak objavlja v »Narodnem glasu« evolucijo našega zedinjenja. Prva, ki je javno in oficijelno povdarila združitev Slovencev in Hrvatov s Srbi v eno državo, je bila srbska vlada, ki je to storila v znameniti resoluciji 1914. V tej resoluciji so bili po prvotni redakciji omenjeni samo Hrvatje. Dr. Niko Zupanič je posredoval v prid Slovencev. Ker člani redakcijskega odbora o Slovincih niso imeli pojma, so poslali Zupaniča k Pašiču. Zupanič je poprosil Pašiča, naj v resoluciji omeni tudi Slovence. Pašič: »Pa ovaj, dobro, reči čemo, da čemo osloboditi i našu braću Slovake.« Zupanič: »Ne gospodine predsjedniče, Slovenci i Slovaci nijesu isto. Slovaci su narod, koji se nalazi pod igom Madjarskim, graniči sa Cesima i, bude li sreće, oni će se s njima ujediti. Mi smo Slovenci zapadno od Hrvata i s njima povezani.« Pašič: »Pa, da, ovaj, jeste, toľovi (eni in isti).« — Čudimo se kako more dr. Zupanič biti še danes oboževalec Pašičev, zakaj podpira danes centralizem, ko je vendar pred leti branil slovensko ime? To

je vendar razvoj nazaj! Pašič je danes bolj poučen o Slovincih kot leta 1914, Zupanič pa manj čuti in dela z njimi kot leta 1914.

ODKOD ORJUNA?

Ko se je v Sloveniji prvič pojavila Orjuna, je bilo splošno znano, da so jo započeli in vodili neki demokratski dalmatinski visokoolci — Pribečevići emisariji. Značilno to potrjuje tudi včerajšnji »Juturni list«, ko poroča o Radičevem potovanju v Dalmaciji. »Na dalmatinskih otokih,« pravi »vlada poseben sistem, ki ga je uvedel Milan Pribečević. On je preskrbel, da se je zbralo po otokih povsod po 10 do 20 ljudi, ki so dobivali dnevno po 50 do 60 Din, hodili vedno oboroženi in so se morali slepo pokoriti. V Račišču so dobili 14 takih ljudi, ki so do predkratkim dobivali po 60 Din dnevno in ti so resnično strahovali ves tamošnji svet.«

RADIĆ GROZI Z RAZBITJEM KOALICIJE.

Komaj je Stjepan Radić zapustil internat, je na prvih zborih zahteval takojšnjo izvršitev agrarne reforme v Dalmaciji. To zahtevo Radić v Zagrebu ponavlja in povdarja, da se mora sprejeti zakon o agrarni reformi za Dalmacijo takoj, še pred prihodno trgovijo, sicer mora HSS izstopiti iz vlade.

Zahteva po reviziji agrarnih odnosov je gotovo dobra in nujna, vsak dan nujnejša, ker beda med Dalmatinci rapidno raste. Toda značilno je, da je Radić prišel s to zahtevo sedaj med parlamentarnimi počitnicami, ko je jasno, da je vse Radičovo govorjenje prasta demagogija, ki se bo izpremenila v sramotno kapitulacijo kakor že toliko in resnejših Radičevih napovedi kakor je ta.

PREISKOVANJE KORUPCIJSKIH AFER

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Na današnji seji anketnega odbora se je najpreje formuliralo vprašanje, ki naj se stavi povodom zaslišanja bivšega železniškega ministra Stanića. Razvila se je živahna debata, katere se je udeležil tudi posl. Hodić. Pri današnjem zaslišanju je Stanić, bivši minister za železnice, podal obširno poročilo o stanju zadeve z Adamtalsko tvrdko, ko je bil on minister. Navedel je, da je bil on tisti, ki se je v interesu države odpovedal pogodbi z Adamovsko tovarno. Odredil je, da se vagoni in lokomotive ne pošiljajo več tjakaj v popravilo, ker državo preveč stanejo. O končni likvidaciji, proti kateri je ravno interpelacija naperjena, ni vedel ničesar, ker se to ni zgodilo v času njegovega ministirovanja. Jutri bo anketni odbor zaslišal Jankovića.

Pavel Loebe in priključitev Avstrije.

Dunaj, 7. julija. Predsednik nemškega drž. zbora Pavel Loebe je na povabilo nemško-avstrijske narodne zveze imel na Dunaju predavanje o priključitvi Avstrije k Nemčiji. Predavanje so prisostvovali vsi politični krogi in mnogo uglednega občinstva tako, da je vsled gneče morala stopiti v akcijo policija. Loebe je razvil štiri razvojne stopnje tega vprašanja. Prva, ko se o vprašanje ni govorilo, druga, ko se je to vprašanje smešilo, tretja, ko se je gibanje v državah-zmagovalkah ljuto napadalo in četrti, ko se je začelo resno proučevati. Loebe se je izrazil za priključitev in to iz gospodarskih in političnih razlogov. Misli priključitve ima največ prijateljev v Angliji in »Times« so ozko zvezo med Avstrijo in Nemčijo začele javno zagovarjati.

Španski anarhisti pred sodiščem.

Paris, 6. julija. Zaprta anarhista Ascaso in Durutti sta izjavila v preiskovalnem zaporu, da sta hotela dobiti kralja Alfonza živega v roke, povzročiti na ta način v Španiji revolucijo in razširiti vest o kraljevi smrti. Republikanski častniki bi se smatrali obojezami, da ne prisegajo in bi jih bilo lahko pridobiti za revolucijo. Durutti je tudi izpovedal, da je izpoved ob aretaciji, da je hotel kralja umoriti, priznal radi tega, da bi pritegnil nase pozornost španskih revolucionarjev. Njegova aretacija naj bi jim bila znamenje splošne vstaje in upora proti vladi. Francozov v njuni družbi ni bilo.

Načrti portugalskih diktatorjev.

Berlin, 7. julija. (Izv.) Portugalski ministrski predsednik Gomez da Costa je dal v razgovoru z dopisnikom »Deutsche Allgemeine Zeitung« o programu diktatorske vlade sledeče izjavo: Glavni moj namen je upostavitve rednih razmer v deželi. Sedanje izjemno stanje bom vzdržal toliko časa, da bo zavladal red in mir in bo mogoče sestaviti močno vlado. O končni določitvi ustave bo pozneje odločalo portugalsko ljudstvo samo. Ravnotako naj ljudstvo izvoli najvišjega državnega poglavarja samo, ker smatram sebe le kot pooblaščenca ljudstva in ne služim nobeni stranki, temveč le domovini. Raditega tudi sedanje državne oblike ne bom izpreminjal. Zame vprašanje republike ali monarhije ne obstoja, poznam samo republiko, za katere blagor delam. Parlamentarni sistem je na Portugalskem naredil že toliko nesreče, da si nikdo ne more več želeli njegovega povratka. Mi nameravamo ustanoviti dve zbornici, ena naj bo politična, v drugi pa naj bodo zastopani stanoviti. Tudi v tem vprašanju naj kasneje portugalsko ljudstvo samo izreče svoje mnenje

Kaj se godi doma

Kmetijski dnevi v Mariboru.

13., 14. in 15. avgusta 1926.

SPORED:

13. avgust:

DAN NAŠEGA IZOBRAZENSTVA.

(Dopolodne ob 10.)

Za duhovnike: Svojestvenost kmetijskega versta (prof. I. Bogovič). — Dušno pastirstvo na kmetijski grudi (župnik F. Gomilšek). — Duhovnik in kmetijska mladina (tajnik V. Zor). — Kraj: Semeniška obrednica.

Za učitelje: Psihologija kmetijskega otroka (prof. Fr. Fink). — Reforma osnovne šole na stanovskem temelju (dr. J. Jeraj). — Učitelj in ljudstvo (Fort. Lužar). — Kraj: Društvena soba, Koroska cesta 1.

Za dijake: Kmetijska gruda (dr. G. Rožman). — Delo dijaka med ljudstvom (dr. J. Basaj). — Delo katoliškega dijaka za cerkveno zedinjenje (J. Šedivy). — Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Popoldne ob 15.

Skupno za duhovnike, učitelje in dijake: Problem narodne kulture in naša inteligenca (prof. dr. J. Puntar). — Dobri in slabi vplivi na kmetstvo vas (prof. I. Prijatelj). — Kmet v slovenski in slovanski literaturi (dr. Fr. Sušnik). — Kmetijska misel pri Slovanih (J. Šedivy). — Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Zvečer:

Ob pol 9 zvečer družabni sestanek v bančni dvorani, Aleksandrova cesta 6.

14. avgust.

DAN KMETSKIH FANTOV IN MOZ.

Dopolodne ob 8.

Temelji kmetijske stanovske kulture (tajnik M. Kranjc). — Kmetijski dom in kmetijska družina (poslanec J. Brodar). — Kmet, steber občine, napreda in države (župan dr. J. Leskovar). — Kmetijska prosveta (dr. K. Capuder). — Kraj: Bančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Popoldne ob 2:

Vrline kmetijskega gospodarja in voditelja (poslanec I. Vesencjak). — Kmetijski posli in kmetijska obrt (poslanec Fr. Žebot). — Gospodarsko stanje jugoslovanskega kmeta (dr. A. Veble). — Kraj: ančna dvorana, Aleksandrova cesta 6.

Zvečer:

Ob 6 zvečer pridiga (prof. P. Živortnik) in spoved v frančiškanski cerkvi. — Ob pol 9 predstava Finžgarjeve igre »Veriga« v Narodnem gledališču.

15. avgust.

DAN KMETSKEGA LJUDSTVA.

Dopolodne:

Ob 6 zjutraj pridiga (msgr. prof. I. Vreže), služba božja s skupnim sv. obhajilom v frančiškanski cerkvi. — Ob pol 9 slovesna služba božja v semeniškem vrtu s pridigo. Po službi božji slavnostno zborovanje istotam: Kmet — steber Cerkev in države (dr. A. Korošec). — Zemlja, vir narodnega blagostanja (M. Napotnik). — Po zborovanju sprejeto iz semeniškega vrta na Slomškov grob. Tam govori: Slomšek in slovenski kmetijski dom (dr. M. Slavič).

Popoldne:

Ob 2 popoldne slovesne večernice v frančiškanski cerkvi. — Ob pol 3 javen telovadni nastop orlovske ekipe na sportnem prostoru.

Na Kmetijskih dnevih sodeluje godba Katoliške mladine (50 mož). — Pojdimo na kmetijske dneve! Pripravljani odbor za Kmetijske dneve.

Slovenski romarji v Ameriki.

Kakor smo že poročali, je bilo okoli 12 slovenskih romarjev pridržanih v Newyorku na tako zvanem »otoku solza«. Ker so bile ameriške oblasti obveščene, da niso prišli na kongres, ampak z namenom, da ostanejo v Ameriki, zato so imeli naši velike težave, preden so jih rešili — žal tako pozno, da ti romarji niso mogli pravočasno priti na kongres. Treba je bilo namreč precej truda in sitnosti, da so mogli za vsakega pridržanega romarja položiti visoko kavicjo 500 dolarjev. Kdo je ameriške oblasti tako obvestil, nam doslej še ni znano. Vemo pa, da so se vsi romarji s podpisom in prislogo morali zavezati, da se bodo v določeni dobi (6 mesecev) vrnili domov.

Slovenski odbor za ameriški evharistični kongres v Ljubljani sporoča sledeče:

Danes smo dobili prvo avtentično poročilo od g. ravnatelja Gorjanca. V pismu iz Newyorka z dne 22. junija piše med drugim:

Kakor vidite, sem še danes v Newyorku. Gotovo ste med tem že čuli o vseh neprilikah, katere so nas doletele. Iz »Olympica« je bilo od circa 105 Jugoslovancev odpravljenih na Ellis Island 71 potnikov. Med temi 11 Slovencev. Danes imamo še štiri Slovence na otoku: gdin Jazbec in Gale ter gg. Majce in Jakšič. Hrvatov je še kakih 20; točno število dobimo šele zvečer. Blagovolite vpogledati priloženi »Hrvatski list«, pa vam bo vse jasno. Vse intervencije višjih cerkvenih dostojanstvenikov so bile zaman. Kdor položi »bond« za 500 dolarjev, je izpuščen, sicer pa škoda vsake besede. Zda se vidi, kako prav smo imeli, ko smo v osmi okrožnici in osebno naše romarje na to eventualnost ponovno opozarjali! V soboto je došlo z »Berengario« okoli 70 Hrvatov, od katerih so jih 64 zadržali. Kako se bo zadeva rešila, momentano nimam pojma. Naselniške oblasti postopajo pač najstrožje in kaj bo zadelo parobrodne družbe, to se še ne ve, vznemirjenje je pa strašno. Sreča, da smo Slovence še toliko rešili. Gdina Jazbec je bolna, pride sestra po njo, pa bo najbrže zavržena. Za Jakšiča in Galetovo še ni rešeno — upam pa, da ju dobimo ven.

Kdo je kriv?

Maribor, 7. julija.

Kakor bomba je učinkovalo poročilo inozemskih listov o mariborski mestni hranilnici. Udarec potom tujevitih listov proti lastnemu domačemu zavodu — je pač delo zahrbtnega atentatorja, dejanje zločinca. Mestna hranilnica je ta atentat prenesla, sama se je zacelila, ljudje pomirili.

Nastalo pa je vprašanje, kdo je to storil? Kdo je temu kriv? Nemci so se bali, da se bo nje dolžilo. Zato so nemški občinski svetniki, od katerih je občinski svetnik Pirimmer sodeloval pri reviziji Mestne hranilnice, obsodili ta zločinski napad na domač denarni zavod in odločno izjavili, da niso z noticami v nikaki zvezi. Sumničenje, kdo bi torej to bil, je šlo dalje in jo zadelo na socialiste. Tudi ti bodo gotovo dali podobno izjavo kot so jo dali Nemci.

»Jutro« od 6. julija, štev. 151, pa trdi, da so krivi napada na slovenski zavod mariborski radikali in radičevci. Piše namreč: »Že ponovno so se iz gotovih mariborskih radikalno-radičevskih krogov iznesle v javnost vesti o bližnjem razpustu upravnega odbora in ravnateljstva Mestne hranilnice in o postavitvi gerenta. Z vsa silo se je v resnici tudi pritiskalo na ministra Krajača in znano je, da je eden izmed radikalnih prvakov baš te dni v Beogradu čakal na dekret o postavitvi gerenta. Ker je medtem izšlo poročilo revizijske komisije, ki radikalno-radičevskim načrtom ni bilo ugodno, so se nenaadoma pojavile v inozemskih listih, zlasti v dunajski »Neue Freie Presse«, senzacionalne in alarmantne vesti o velikih malverzacijah pri zavodu.«

Kako se bodo radikali in radičevci proti temu očitku, ki jih more v Mariboru popolnoma diskreditirati, branili, ne vemo. Tudi ni danes naš na-

men, da bi jih branili. Naj pride na pranger, kdor je v resnici kriv, ta zahteva sledi že iz raznih uradnih obvestil, ki so jih listi prinašali. In naj se zgodi, kar je zapisalo »Jutro«: »Naša narodna javnost pa bo vedela svoječasno obračunati z ljudmi, ki se v našem obmejnem Mariboru tako lahko-miselno igrajo z našimi narodnogospodarskimi interesi.«

Toda s tem pa zadeva še ni končana. Javnost z raznimi popravki, ki sami koncedirajo precej nerednosti, dasi niso tako gorostasne kot tisto poročilo v nemških listih pravi, še ni pomirjena. Revizija se je izvršila. Pravilno je, da se v pomirjenju ljudstva revizijsko poročilo objavi, naj bo javnost natančno poučena, kako je, vsake gorostasno poročane in v bajke izpremenjene govorice pa bodo prenehale. Kakor je zdaj »Jutro« proglasilo glede onih, ki so po tujih listih napadli domač zavod, naj jih javnost obsodi, tako hoče javnost soditi tudi tiste, ki so nered in vse te govorice od začetka povzročili! Zato je upravičena zahteva, da naj se objavi revizijsko poročilo, da bo naša narodna javnost vedela svoječasno obračunati z ljudmi, ki se v našem obmejnem Mariboru tako lahko-miselno igrajo z našimi narodnogospodarskimi interesi!

Povodenj v gornji Savinjski dolini.

Zadnji nalivi so napravili v Gornji Savinjski dolini zelo veliko škodo na poljih, travnikih in v lesni trgovini. Obupno gledajo ljudje, kaj bo. Seno je po večini segnilo. Poljski pridelki obetajo tako slabo žetev, da ne pomnijo tako slabe niti starejši ljudje.

Po Gornji Savinjski dolini je zelo razvita lesna trgovina. Vsled neprestanega padanja lesnih cen bodo izgubili lesni trgovci zelo veliko. Poleg padanja cen je zadela lesotrtice katastrofa 25. junija. Savinja je narasla s tako naglico, da se ni dalo rešiti lesa, ki je bil na vodi. Valovi so odnesli več tisoč hlodov in tudi most Franca Kolenca v Juvornjem. Novi most bo stal več desetstisoč dinarjev, ki ga bodo morali zgraditi že itak težko prizadeti lesni trgovci. Ako ne bo upoštevala davčna oblast zadnje povodnji pri odpisu davkov, bodo kmalu izginili iz cele Gorenje Savinjske doline vsi lesni trgovci.

Gornjesavinjčani se obračamo tudi do našega delavnega in poštivalnega g. poslanca Pušenjaka, da bi nam izposloval po možnosti kako državno podporo.

Po nedolžnem obsojen na smrt.

Iz Celja se nam poroča:

Zverinskega umora, ki sta ga izvršila Marija in Josip Stajner, je bil obdolžen tudi kot sokrivec blapec prve, to je Josip Kokolj. Tekom razprave pred celjsko poroto je svojo krivdo dosledno tajil, a je bil na podlagi izpovedi Josipa Stajnerja, 16-letnega mladeniča, tudi on spoznan za krivega ter skupno z Marijo Stajner obsojen na smrt na vešalih. Po končani razpravi je v zaporu neprenehoma dan za dnem pisal na različne osebe pisma in prosil za obnovo postopanja, ker da je nedolžen. Ker pa ni navajal nikakih drugih novih dejstev, ni moglo priti do obnove postopanja. Sedaj pa izgleda, da bo vendarle prišlo do ponovne porotne razprave. Josip Kokolj se je namreč v svojem obupu tudi pismeno obrnil na Josipa in Marijo Stajner in ju v pismu rotil, da naj priznata svojo krivdo ter odkrijeta resnico, to je, da sta staro Selmajster dejansko sama umorila. Ko je Josip Stajner prejel to pismo, je dejansko priznal, da je Josip Kokolj nedolžen in da sta umor izvršila samo on in njegova mati. Poslednja se v zaporu prav dobro počuti in ne kaže nikakega kesu za svoj zločinski čin. Tolaži se s tem, da bo pač šla v kaznilnico, kjer bo morala pač delati ravno tako, kot da bi ostala na svojem domu.

11. julija Orlovski tabor celjske ekipe na Polzeli I

Ijani pri uršulinkah, vse z odličnim uspehom.

Na str. 99. beremo o Mari Tavčarjevi, priznani pisateljici, ki je ... meščansko šolo dovršila pri uršulinkah v Ljubljani.

Na str. 104. vidimo, da je ... Marija Grošljeva pohajala notranjo uršulinsko šolo. Spisala je in piše mladinske igre, knjigo »Moderno spisek« etc.

O Vidi Jerajevi, »ki iz njenih pesmi sije solnce...« beremo na str. 121., da je »v uršulinski ljudski šoli naredila prvo pesmiko.«

Na str. 124. je članek o pisateljici Mariji Kmetovi, da je »pri uršulinkah v Ljubljani dovršila meščansko šolo.«

In dalje beremo na str. 135.: »Nenavaden sloves je dosegla Irma Polakova. Vzgojena v uršulinskem zavodu v Škofji Loki...« Irma Polakova je še danes po 25 letih oboževana ljubljenska zagrebškega operetnega občinstva.

(O priznani igravki Polenci Juvanova vemo, da je bila tudi gojenka ljubljanskih uršulinskih šol. Isto velja o naši najboljši sodobni pevki Pavli Lovšetovi.)

Na str. 157. zvemo, da je bila »Prva slovenska glasbenica Josipina Turnograjska...« A »druga slovenska komponistka je mati Eleonora Hudovernik, uršulinka, ki se je šolala pri uršulinkah v Ljubljani in vstopila v uršulinsko šolo.«

Čarobna krasota

valovitih las, svileno mehko usipajočih se v rahli obilici, zanesljivi uspeh očiščenja z Elida-Shampoo.

Brez sledu škodljivih ali jedkih primesi očisti Elida-Shampoo lahko pa temeljito lase in kožo na glavi z nežnim posebnim milom. Daje bujne, močne pene, ki z milfjoni mehurcev zagrnejo vse nezaželeno.

Elida-Shampoo daje lasem trajno diskretno vonjavo, varuje in krepiča prirodne vale.

Uporabljajte vsled tega vedno sode prosti

ELIDA SHAMPOO

Jugoslov. d. d. Georg Schmidt, Osijek. Oddelak »ELIDA«
Pošljite mi brezplačno originalni zavojček Elida-Shampoo
Ime:
Naslov:

Prosimo, da vtačnete ta odrezek v kuverto, katero naslovite kot tiskovino.

Dve smrtni nesreči.

V torek dopoldan so delavci podirali smreke v gozdu posestnika J. Okorna iz Senčurja. Ko je težka smreka začela padati, so seki opozorili v bližini stojičega pastirja Jožeta Kršiča, naj se umakne. Nesrečni fant pa se je pri umikanju spodtaknil in težka smreka ga je tako udarila po glavi, da je vsled težkih poškodb kmalu izdihnil.

Ob priliki obešanja novih zvonov v Podčetrliku je prišel na pomoč mizar I. Matjašič od Svetega Jurja v Slovenskih goricah. Ker je z monterjem želel še vse predpriprave izvršiti, je nesel v stolp klade za nov zvon. Ko je prišel do vrha, se mu je deska pod nogami zlomila in zletel je kakih pet metrov globoko. Pri padcu ga je klada močno stisnila. Dasi so ga takoj rešili, vendar padec ni ostal brez posledic. Sicer je prišel še sam s stolpa, a spodaj se je zgrudil. Zdravnik je konstatiral težke notranje poškodbe in odredil, da so ga takoj prepeljali v bolnico. Med vožnjo pa je pri Poljanah umrl, kjer so ga 7. julija popoldne pokopali.

Roparski napad.

Na potu od Zetala čez goro na Krapino se je dne 21. junija izvršil roparski napad. Neki Hrvat, doma iz občine Zurnance, se je vračal domov. Naenkrat so ga obstopili trije moški, ki so zahtevali denar od njega. Ker se ni udal, ga je eden roparjev sunil z nožem v rebra. Zda se je Hrvat udal, pokleknil in prosil za življenje ter oddal denar, 7000 kron, na kar so roparji odšli. Ko je prišel ranjeni domov, je prijavil napad orožništvu, ki je dva kmeta v Zetalah že zaprlo, vendar aretiranca tajiti vsako krivdo.

Slovenska žena in uršulinske šole.

Zdi se, da ni bilo pri nas še nikoli toliko govora o ženi in o slovenski ženi, kakor prav te dni, o priliki razstave »Slovenska žena« v paviljonu K, na letošnjem ljubljanskem velesejmu. S čimer se nisi seznanil in česar nisi videl na tej lepi razstavi, ki so vsi naši časopisi govorili o njej, o tem si se utegnil poučiti iz knjige »Slovenska žena«, ki jo je spretno uredila Govekarjeva in v katero so napisali ona in razni drugi sodružniki in sodružnice: kakšna je bila slovenska žena v zgodovinski kulturi, kakšna v luteranski dobi, kako je trpela v turških časih, kakšna je bila v reformacijski dobi, kako ji je bilo v protireformaciji in za časa stare pravde in v baročni dobi, in kaj povedo naše narodne epske pesmi o njej. In ko prideš do poglavij o slovenskih ženah slikaricah, starejših in novejših dobe, in o Slovenkah-pisateljicah, pesnicah, igravkah, glasbenicah; do poglavij o ženskem šolstvu, učiteljstvu, o gospodinjstvih šolah in gospodinjstvem šolstvu in o ženskih učiteljstvih, tedaj ne moreš preko imena: uršulinke! Spet in spet zapaziš njihovo ime, bereš o slovenski ženi, kulturi, delu, šoli, ki je združeno z besedo uršulinke.

A naj govori knjiga sama:

Na str. 67. beremo: »Z Langusovo osebo se začne prava prava glavna slikar-

ska šola ... Dve njegovi značilni učenki sta bili redovnici (uršulinki). M. Josipina Štrusova (umrla 1880.) ... je bila redovnica uršulinka ... skupno z Langusom je naslikala oltarno sliko sv. Trojice. Mnogo je slikala tudi samostojno ... In potem navaja knjiga njene slike, med njimi tudi portret tedanjega škofa A. Wolfa. — Na isti strani je ime ... Alojzije Petričeve (umrla 1858.), »ki je bila tudi uršulinka in istočasno Langusova učenka.« In navaja njene slike, med njimi veliko sliko Marijinega kronanja za glavni oltar uršulinske cerkve, ki jo je slikala skupno s Štrusovo. Njen portret je naslikal Langus in se še ohranil.

Na str. 79. beremo o Karolini Bulovčevi, ki je ... edina Slovenka, ki se je doslej z vsa resnobo in z globokim ... umetniškim prepričanjem lotila kiparstva. ... Dvornica je ... ljudsko in meščansko šolo ter učiteljstvo pri uršulinkah v Ljubljani.

Na str. 87. beremo o Ernestini Jelovškovi, Prešernovi hčeri, »da je pričela obiskovati uršulinsko šolo, kjer se je izkazala njena pridnost in inteligenca.«

Na str. 95 je govor o m. Elizabeti Kremžar ... večja slikarica in priznana pesnica. ... Vse študije je dovršila pri uršulinkah v Ljubljani, naker je stopila l. 1898 v uršulinski red.

Na isti strani je članek o pesnici »Sonja«, Ani Fabjanovi, ki je ... dovršila nadaljevalne razrede in meščansko šolo v Ljub-

ljanski red l. 1881. »Usposobljenostni izpit za mešč. šole, za petje, klavir in orgle je naredila z odličnim uspehom l. 1892 in 1893.«

V poglavju o slovenskem ženskem šolstvu beremo na str. 234: »Ko so prišle l. 1703 iz Gorice v Ljubljano uršulinke so takoj odprle zasebno notranjo in zunanjo dekliško šolo.« »Pravico javnosti ima zunanja šola od l. 1871. Ta prva moderna dekliška šola se je l. 1894 pretvorila v petrazredno osnovno in štirirazredno meščansko dekliško šolo. Enako notranjo dekliško šolo so si uredile uršulinke predvsem kot internat. Pravico javnosti ima notranja šola od l. 1915.« In na str. 237.: »Prve pa so izza reformacijske dobe poučevale slovensko uršulinke. Tako hvalijo »Novice« že leta 1846. škofjeloške uršulinke; l. 1850 pa pišejo o ljubljanskih uršulinkah: »Gotovo je in sploh znano, da gospe učiteljice v ljubljanskih nunskih (t. j. uršulinskih, op. pis.) šolah, kar pravo ljubezen do domačega jezika vtiče, marsikateriga učitelja v ljubljanskih normalnih šolah prekaša!« Dalje »Prvi naš učiteljski kolektor iz l. 1871 navaja na dekliški ljudski šoli pri uršulinkah v Ljubljani 28 samostanskih učiteljic.«

Stran 238 nam pove: »Uršulinke so otvorile šole za dekleta tudi v Škofji Loki in Celovcu... V Škofji Loki obstoja uršulinska osnovna dekl. šola od l. 1782, meščanska od l. 1900. Uršulinska osn. in mešč. šola je od l. 1903 tudi v Mekinjah.

Dnevne novice

★ **Za nagradne tekme potrebne številke** dobe ljubljanski in mariborski lokalni naročniki v upravni pisarni v času od 10. do včevši 15. julija; naročniki v Jugoslaviji, ki prejema »Slovenca« po pošti, pa prejmo številke na ovojni pasici okoli 20. t. m. Natančni datum bomo naznanili prihodnji teden. Pravico do številke imajo seveda samo oni p. n. naročniki, ki so imeli dne 30. junija plačano naročnino za 1. polletje tekočega leta.

★ **Obletnica smrti prof. dr. Žolgerja.** V počaščenje spomina na imenovanega pokojnega člana pravne fakultete je poleg »Zbornika znanstvenih razprav, 5. letnik« profsorskega zbora ljubljanske juridične fakultete izšla tudi knjiga njenega člana prof. dr. Gregorija Kreka: »Grundzüge des Verfassungsrechtes des Königreichs d. Serben, Kroaten und Slovenen«. Založba Herman Sack, Berlin-Breslau.

★ **Umrli je g. Leopold Amon,** provizor v Stopercih, na posledicah zadnje nesreče, ki mu je njegovo bolezen jetiko občutno obnovila. Pokojni je bil rojen 17. nov. 1889. na Pilštajnu, kot sin kmetijskih staršev. Gimnazijo je dokončal v Celju, bogoslovno pa v Mariboru, kjer je bil l. 1917. posvečen v mašnika. Kaplanoval je v raznih krajih. V svoji službi si je vsled prehlajenja nakopal jetiko, katere bi mu pri njegovi močni telesni rasti nihče ne prisodil. Pogreb bo v petek, 9. t. m. ob pol 11 dopoldne. Pokoj njegovi blagi duši! Bratje, mementoteli!

★ **Kongres srednješolskih profesorjev v Sarajevu.** V ponedeljek se je v mestni posvetovalnici v Sarajevu svedeno otvoril kongres srednješolskih profesorjev. Kongres je otvoril predsednik Gjorgje Gjorgjevič. V resoluciji zahtevajo profesorji, da se unificira naučni načrt za celo državo po predlogih pokrajinskih združenj.

★ **Napredovanja in odlikovanja pri poštni upravi.** Poštni in brzojavni uradnik Anton Verč, uslužben pri poštne in brzojavne ravnateljstvu v Ljubljani je imenovan za poštne tajnika istotam. — Z redom sv. Save IV. razreda so odlikovani sledeči poštne uradniki: Šef občnega odseka g. Anton Vesenjak, poštni inšpektor g. Tomo Vrkljan in upravnik glavne pošte Ljubljana g. Josip Vrtovc.

★ **Deljene uradne ure v državnih uradih.** Ministrski svet je sklenil na svoji seji dne 3. julija t. l., da se uvedejo v one državne urade, kjer je bila dosedaj šestinspolurna neoločena služba, sedemurna deljena služba. In sicer bo trajala ta služba takoj z dnem prejema tega odloka od osmih do dvanajstih ter od treh do šestih. Ob nedeljah in državnih praznikih, kakor tudi ob po finančnem zakonu določenih praznikih odpade zato vsaka služba. Ob ostalih praznikih se bo pa delalo le od devetih do enajstih dopoldne.

★ **Orlovski odsek na Verdu pri Vrhniki** priredi v nedeljo 11. t. m. odsekovo prireditev na lastnem letnem telovadišču v »Matjaževki« tik ob lepem izviru Ljubljane. Telovadba se prične ob pol 4 popoldne. Spored sledeč: redovne in proste vaje članov, nastop naraščaja, orodna telovadba, proste vaje članic, krogi, posebne vaje članic, lahka atletika in odsekove proste vaje. — Zveze z vlaki so zelo ugodne.

★ **Poroka.** V Zrečah sta bila poročena Fijavž Franc, tamošnji posestniški sin, in Lozej Marica, posestniška hči v sedaj italijanskem Komnu. Bilo srečno!

★ **Smrtna kosa.** O. Tadija Leko, profesor glasbe na franciškanski gimnaziji na Širokem Brijegu v Hercegovini, bivši frekventant ljublj. orgljarske šole in Glasbene Matice, je po dolgotrajni bolezni umrl 4. julija v Sarajevski bolnici in bil 6. julija pokopan. R. I. P.

Zasebno žensko učiteljsiše pri uršulinkah v Ljubljani je bilo ustanovljeno leta 1869 za lastni učit. naraščaj; od l. 1894 so se pridruževale že zunanje gojenke; od l. 1902 pa ima učiteljsiše pravico javnosti. Vse predmete poučujejo izprašane in uradno potrjene učiteljice uršulinke... Z ljublj. ženskega učiteljsiša uršulink je izšlo v dobi od l. 1902 doslej 315 učiteljic.

Na str. 249 je med drugimi pisateljicami pomožnih knjig v gospodinjstvu imenovana tudi: M. Luitgarda Rihar, uršulinka, mešč. učiteljica, ki je bila od leta 1890—1894 duša takrat ustanovljene gospodinske šole pri uršulinkah v Ljubljani, je spisala za svoje učenke knjigo »Vrta gospodinja«, (Druga gosp. šola pri uršulinkah v Ljubljani se imenuje dr. Krekova in obstoja od l. 1913 in je sedaj nastanjena v Šiški.)

V poglavju »Naša učiteljsiša« zve mo na str. 265: V Sloveniji je bila prva javna učiteljica Julija Moosova, roj. Orel l. 1836. Prvi pouk je prejela na uršulinski šoli v Ljubljani.

Na str. 266: »Poleg omenjenih učiteljic pa skrbita še dva zavoda za ženske učiteljske naraščaje, namreč ljubljansko uršulinsko učiteljsiše, ustanovljeno l. 1869, in žen. učiteljsiše pri uršulinkah v Škofji Loki, ustanov. l. 1909. Obe učiteljsiši (tvorita celoto ter imata izmenoma po dva letnika; str. 238.) upravljajo in so učiteljice uršulinke.

★ **Odlikovanje Nikoli Teslu.** »Službene Novine« objavljajo: Na predlog prosvetnega ministrstva je odlikovan z redom sv. Save I. vrste Nikolaj Tesla, inženjer znanstvenik.

★ **Stalna higijenska razstava v Ljubljani** (Latermanov drevored) bo odšel odprta vsak dan od 14 do 18. Razstava je prenovljena in razširjena. Opozarja se občinstvo, da si jo ogleda.

★ **Inženjski izpit na rudarskem oddelku** tehn. fakultete v Ljubljani so napravili 5. in 6. julija t. l. gg.: Debevc Dušan iz Ljubljane, Dular Lojze iz Ljubljane, Kenda Franc iz Idrije, Veršec Miroslav iz Karlovca in Vragolov Niko iz Cavitata.

★ **Zveza slovenskih vojakov iz svetovne** vojne ima danes, dne 8. t. m. ob osmih zvečer v Kamniku v šoli ustanovno zborovanje. Tovariši pridite, ker se bo ustanovila za Kamnik krajevna podružnica Z. S. V.

★ **Most čez Dravo pri Zgornjem Duplatu** pod Mariborom. O potrebi novega mosta čez Dravo pri Zgornjem Duplatu se je že veliko govorilo ter pisalo pod rajno Avstrijo. Zadeva z novim mostom je tudi vsakdanji predmet ob času volitev, a nato pa zopet zaspil. Ker država ni posebno razpisna s podporami, se je začela zanimati za zgradbo novega dravskega mosta pri Zgor. Duplatu tamošnja Brodska zadruha. Zadruga je imela 29. junija svoj letni občni zbor. Ob tej priliki se je ustanovil pripravljalni odbor za zgradbo novega mosta. — Posebno pri zadnjem deževju in povodnji se je pokazalo ponovno, kako zelo potreben bi bil zgoraj omenjeni most. Ker je Drava močno narastla, brod pri Zgor. Duplatu ni mogel voziti in je bil za dober teden odrezan promet iz celega južnega dela Slov. goric z Mariborom. Brod ni vozil, cesta na Sv. Peter ob Dravi je neporabna in cesta od Sv. Petra do Maribora je bila pod Meljskim hribom zasuta na šestih krajih. — Govori se že nekaj časa o cestni zvezi med Mariborom in Zgor. Duplatom mimo Sv. Petra za Dravo, a ravno radi plazov bi ta cestna zveza ne odgovarjala potrebam. Ljudstvo je veliko bolj za zgradbo novega mosta pri Zgornjem Duplatu nego za novo cesto, ki bi bila v vedni nevarnosti pred plazovi. — Za novi most je pripravljeno prispevati 35 občin in tudi veliko število premožnejših posameznih interesentov.

★ **Organizatorično gibanje poštne, brzojavne in telefonske uslužbenec.** Da bi mogla Zveza poštne organizacije svoje naloge urediti, poziva vse poštne uslužbence kraljevine SHS, da pridejo v čim večjem številu na osmi kongres, ki se bo vršil — kakor smo že poročali — 12., 13. in 14. julija t. l. v Skoplju v domu škopske organizacije pbt. uslužbenec. Na dnevnem redu bo 17 točk, med katerimi je tudi točka za zidanje poslopij za urade in uslužbenec. Pošta daje državi vsako leto milijonske dohodka in zato je povsem upravičena zahteva glede zidanja državnih poštne poslopij. Naši poštari imajo po veliki večini uradne prostore, ki so v diametralnem nasprotju s higijenskimi predpisi. Da si ljudje, ki morajo v nezdruhljivih poslopjih ali bolje povedano v zatohlih in vlažnih luknjah uradovati leta in leta, kaj lahko nakopijejo kal bolezni, je jasno kakor beli dan. Z zidanjem državnih poslopij bi se tudi kolikor toliko blazila stanovanjska beda, ki tvori danes perečo točko socialnega vprašanja. Na ta važni kongres se odpeljejo uradniki 10. t. m. ob 9. uri dopoldne z monakovskim brzovlakom. Vožnja Ljubljana-Skopje in nazaj stane z brzovlakom I. razred 538.50 Din, II. razred 395 Din; z osebnim vlakom pa II. r. 359 Din; III. razr. 179.50 Din. Na odhodni postaji se kupi polovični vozni listek do Skopja, ki se v Skopju ne sme oddati, ker velja isti listek tudi za nazaj. — O poteku kongresa bomo o priliki poročali.

Z ozirom na izvrševanje ročnih in umetniških ženskih ročnih del so redovniške šole sploh znane, kot prvovrstne na tem polju. »Jutro« piše dne 6. 7. 1926: »O ženskih ročnih delih na razstavi« Slovenija ženac sledeče: ... Naši samostani so na razstavi odlično zastopani. Tiho in potrpežljivo delo, ki ga s toliko ljubeznijo gojijo redovnice v svojih skromnih celicah (in v šoli, kar smo imeli priliko videti na šolski razstavi zunanje in notranje uršulinske šole v Ljubljani. Op. pis.) ... je našlo med občinstvom vse priznanje. Priznati moramo, da je posebno škofjeloški uršulinski samostan storil tudi izven samostanskih zidov veliko za povzdigo ženskega ročnega dela, kar se pozna zlasti v škofjeloški okolici in tudi drugod po Gorenjskem, odkoder je prihajalo na stotine in stotine gojenk v uršulinske samostanske šole. — Uršulinski samostan iz Ljubljane hrani mnogo lepih starinskih del, ki so izvršena z veliko preciznostjo in umetniškim okusom. To vidimo zlasti pri sto let starih čipkah, ki nosijo popolnoma narodni značaj.

Na tem mestu zapišemo še imena nekaterih najvažnejših slovenskih kulturnih delavk, gospa in gospodičen, ki jih pozna skoraj ves slovenski in jugoslovanski narod in ki govori tudi knjiga »Slovenska ženac« o njih, a slučajno ne omeni, kje so se šolele, in ki so: Franja dr. Tavčarjeva, velika županja Baltičeva, Milena dr. Zerjavova, profesorica Wessnerjeva, Mira Engelmannova,

★ **Številčna razmerja žensk v poštne službi.** Po prevratu l. 1918. je bilo v področju novo ustanovljenega poštne in brzojavne ravnateljstva za slovensko ozemlje v Ljubljani v poštne, brzojavne in telefonske službi 690 uslužbenec ženskega spola. Po zvanju, ki so ga imele po tedaj veljavnih predpisih, je bilo postavljeno to število tako-le: 7 matrantk v zvanju uradnih praktikantk, asistentk itd., torej pravih državnih uradnic. Dalje 84 poštaric, t. j. načelnice poštne uradov I. in II. razreda, 204 oficiantk oziroma adjunktin, 19 pisarniških oficiantk, 280 aspirantk, 90 uradnih pomožnih moči ter 6 začasnih pomožnih služkinj. S 1. majem 1921 so dosegle uslužbenke z uredbo o začasnem reguliranju naslovov in plač ne samo nove naslove, nego so bile s tem dnem pragmatizirane ter tako izenačene z ostalim državnim uradništvom izvzemši odpravnice in uradne pomožne moči. S 1. septembrom 1923, ko je stopil v veljavo novi uradniški zakon, so bile omenjene uslužbenke z ostalimi državnimi uslužbenci vred prevedene na kategorije uradnikov, zvanjčnikov ali služiteljev. Razdelitev po kategorijah je pa danes taka-le: V II. uradniški kategoriji je 208 žensk, in sicer: 11 v 2. skupini, 94 v 3. skupini, 109 v 4. skupini in 84 v 5. skupini. V III. uradniški kategoriji je 92 žensk, in sicer: 4 v 2. skupini, 13 v 3. skupini ter 75 v 4. skupini. Zvanjčnic je 40, ki so vse v 3. skupini. V kategoriji služiteljev je 16 žensk, od teh je 1 v 1. skupini, ostalih 15 pa v 2. skupini. Končno je 17 dnevničark in pa 99 pogodbenih poštaric. Tako je bilo torej ob začetku ljubljanskega poštne ravnateljstva od 690 poštne uradnic 7 pragmatičnih ter 683 nepragmatičnih, danes je pa od 572 poštne uradnic 446 pragmatičnih in 126 pogodbenih (kontraktualnih) ženskih uradniških moči.

★ **V električno brušenje se sprejemajo** rabljene britvice znamke Gillette, Mem, Elysium, Mond itd. Drogerija »Adrija«, Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

★ **Proslava 50 letnice gasilnega društva** Novomesto se vrši dne 11. t. m. Opozarjamo gasilce in drugo občinstvo, da je polovična vožnja dovoljena! Vozni listki, ki jih je shraniti, veljajo tudi za nazaj. Na veselicevni prostoru se bodo dobile zato potrebne legitimacije.

★ **Neznan mrtvec ob železniški progi.** Pred par dnevi so našli ob železniški progi pri Črnomlju med km 108.7 in 108.8 truplo okrog 70 let starega moža. Panesrečenec je srednje velik, suh, na temenu plešast, čedno oblečen v temnomodro obleko in obut v škornje. Pri njem so našli samo okrog 5 kg težak zavoj, v katerem pa so bili sami različni reklamni listki, kot bi jih bil prav pridno nabiral recimo po ljubljanskem velesejmu. Kdo je ponesrečenec, še ne vedo, sumijo pa, da mora biti okoličan, ki se je vračal z velesejma ljubljanskega.

★ **Pogrešajo že skoro 14 dni 32 letno** Marijo Jeseničnikovo iz Gaberja pri Celju. Navedena je velike postave, okroglega obraza, ima temne oči in kostanjeve lase ter je odšla v delavski obleki. Ker ni vzela ničesar s seboj, sumijo, da se ji je pripetila nesreča ali pa se je izvršil zločin. Preiskali so že celo okolico, toda do sedaj še zastonj.

★ **»Dolarski princ« v Bosni.** Sarajevska poštne direkcija je odkrila večje število tatvin dolarskih pisem. Uvedla je preiskavo, ki ima čudovite rezultate. Tatvine so se vršile že več let na številnih poštah.

★ **Angleško brodovje se mudi v našem** Jadranu. Včeraj je priplulo v splitsko luko. Brodovje ostane ob naši obali do 15. t. m. V Splitu so v proslavo priredili večje svečanosti.

★ **Sestro zažgal.** Otroka Mališan in Sonja Brkušić v Splitu sta bila sama doma in sta se igrala z žveplenkami. Pri tem je mlajši Mali-

šan zažgal obleko svoje 5 letne sestre, ki je bila v hipu vsa v plamenu.

★ **»Zadružni dan« v Dalmaciji.** Zadnje nedeljo je cela Dalmacija posvetila zadružništvu. Po vseh krajih, kjer je kaka zadruga, so bila predavanja o zadružništvu in njegovem velikem socialnem pomenu. Prihodnjo zimo bo zadružništvo priredilo posebne tečaje za izobrazbo zadružnih funkcionarjev.

★ **Bolno ženo pustil na policiji.** Na zagrebško policijo je pripeljal neki Lovro Vargović svojo težko bolno ženo. Trdil je, da jo je hotel oddati v kako bolnico, pa je niso hoteli nikjer sprejeti. Dovolili so mu, da jo prenese v fizikat. Žena je bila vsa zatečena in je imela tudi strašne gnojne rane na členkih in rokah. Komaj jo je mož prenesel z voza, je odhitel na voz in pobegnil. Policija ga išče.

★ **Prazne »Odol«-stelenice** kupuje drogerija »Adrija«, Ljubljana, Selenburgova ul. 1.

★ **Dežne plašče vseh vrst** — posebno za gg. duhovnike — ima vedno v zalogi F. Lukič, Ljubljana Pred Škofijo 19.

★ **Radioemanacijsko termalno kopališče DOLENSKE TOPLICE**, (38° C), postaja Stráža-Toplice zdravi z izvrstnim uspehom reumatizem, živčne bolezni: vnetje živcev, otrpnenje, neuralgije, ischias, ženske bolezni, ekzodate, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in operacijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tukajšna kura je tudi okrepčevalna in omlajevalna. Elektr. razsvetljava, tekoča voda v sobah, sploh moderni komfort. Hrana ala carte ali v penziju. Cene znižane. Prospekte na zahtevo.

Ljubljana

© **Imenovanje pri Poštne hranilnici v Ljubljani.** Z ukazom Nj. V. kralja je imenovan za upravnika prometa I. skupine 2. kategorije g. Josip Potočar, šef odseka.

© **Najlepše vreme** se nam obeta prihodnjo nedeljo. Zato moramo že danes določiti kraj našega nedeljskega izleta. Prijatelji orlovstva se bomo odločili za Vrhniko, kjer se nam nudi lep sprehod ob izvirkih Ljubljane skozi Mirke in Retovje do zadnjega močnejšega izvirka »Matjaževka« v Verdu. Eno minuto od izvirka priredi verški orlovski odsek javno telovadbo na svojem letnem telovadišču, ki ga po pravici nazivlje »Stadion«. Tako lepo naravno telovadišče v idilični dolinici si je težko misliti. Je res vredno, da si ga ogledamo.

© **Dr. Dinko Puc** je bil menda pozabil povedati o slavni zgodovini in žalostnem koncu najnovejšega in obenem najmanjšega ljubljanskega parka. Lansko leto je dal namreč slavni gerentski svet ob vhodu v Studentovsko ulico poleg Fabjanove hiše napraviti čisto nov park, obstoječ iz dveh majhnih gredic, na vsako pa so vsadili nekako drevesce. Ljubljanski hudo-mušneži so krstili ta park po enem izmed gerentov. Al' sreča parku ni b'la mila. Vsak trenutek je sedelo na njem kako pasje ščene, vase poglobljeno. Drevesca so se posušila, ljudje pa so hodili mimo »Vorbeimarsch« tako, da so gledali proti hodniku. Te dni je slavni gerentski svet park odpravil, na njegovo mesto pa pride pravi pravcati asfalt. Pasje duše si bodo pa že morale poiskati kak drug kraj.

© **Med. Dr. Tičar** ne sprejema do 20. julija.

© **Umrli so v Ljubljani:** Josip Skofic, dninar, 41 let. — Drago Vetrh, sin železničarja, 8 mesecev. — Josip Liberšar, posestnik, 61 let. — Josipina Cerar, trgovka in posestnica, 51 let. — Jakob Hiršman, pregl. fin. kontrole v pokoju, 50 let. — Jožefa Kalan, gostilničarka, 71 let. — Fortunat Vrhovec, dijak, 12 let. — Andrej Rot, dninar, 24 let. — Marijana Martičič, dninarica, 49 let. — Konrad Reich, delavec, 19 let. — Kazimir Kalčič, dninar, 46 let. — Lovrenc Lavrič, delavec, 33 let. — Slavica Pavlin, dijakinja, 19 let. — Ante Pirija, posestnik, 70 let. — Valentin Stojč, doh. paz-

prva slovenska profesorica Wixglerjeva, pianistka Vida Prelesnik-Talichova, doktorica Piskernikova, pisateljica Zofka Kvedrova; igravka Zvonar-Borštnikova; prva ustanoviteljica šole za manj nadarjene v Ljubljani Anica Lebarjeva; znana učiteljica in ustanoviteljica Društva slovenskih učiteljic Agneza Zupanova in druge. Vse te navedene, pomembne in znamenite slovenske žene so bile — mimo že prej omenjenih — gojenke uršulinskih šol!

Čemu smo napisali te vrstice? Da povemo naši javnosti, kako so bile redovnice-uršulinke začetnice kulturnega življenja našega slovenskega ženstva; kako so prav te učiteljice-uršulinke postavile temelj naši ženski izobrazbi; kako je izšel skoraj ves naš rod znamenitih slovenskih žen iz rok učiteljic-uršulink. — In vse druge slovenske žene, katerih imena nam sicer niso znana, a ki so tudi obiskovale uršulinske šole in ki so skrbne matere, vzorne učiteljice svojih otrok; ki orjejo ledino skrbipolnega družinskega življenja; ki so učiteljice, delavke, uradnice — kdo bi jih preštel! Na tisoče jih je, in Slovenke so, in ljubijo svoj dom in rod in domovino.

Zakaj še pišemo te vrstice? Da povemo naši javnosti, da take šole, ki vzgajajo tako ženstvo in tako sodelujejo z narodom, gotovo niso »škodljive« in ne »v kvar državi.« To pa so trdile nekatere šolske oblasti in nekateri politiki v preteklem letu, ko je kar deževalo

raznih prepovedi in ukinitvev in podobnih škand v te šole. Da omenimo iz te dobe le en sam stavek nekega gospoda, ki je bil na važnem mestu in ki si ga je dobro zapomnila vsa naša šolska javnost: Ko je bila pri njem neka učiteljica in je povedala, da je bila gojenka uršulinskega učiteljsiša, je ogorčeno vzkliknil: »Zastrupljena!« Vsa zastrupljena! Kaj bi dejale na to vse one naše slovenske kulturne delavke, vse one gospe, ki delujejo dandanašnji tako vneto za domovino in državo in katerih imena smo že navedli in so javna, če bi jim dejali, da »so zastrupljene?« Če bi bilo to res, kako bi mogle potem tako iz srca živeti tistemu javnemu delu, ki ga poznamo mi vsi in od katerega vsa korist naš ožji slovenski krog in tudi vsa država? Ne »zastrupljene« in ne »protidržavne« — celo zelo zdrave in državotvorne so naše samostanske in predvsem — uršulinske šole. Zivi zgledi pričajo tako. Zivo življenje govori tako. Slovenska žena je pognala svoje kralje v samostanih, uršulinskih šolah. Slovenska žena si je pridobila srčne in umstvene kulture v teh šolah. In slovenska žena je — vzorna žena!

Najzanesljivejše sredstvo

proti dehelosti je brezdomno »VILFANOV CAJ« iz laboratorija Mr. D. Villan, Zagreb, Illica br. 204, ker sem po štirimesečni uporabi tega čaja izgubila z lahkoto 10 kilogramov teže. V znak priznanja izrekam javno zahvalo.

Zagreb, v maju 1926.

L. Neumann.

nik v pok., 74 let. — Ivan Dougan, višji sodni svetnik, 58 let. — Stanko Pehani, geometer, 32 let. — Anton Čot, posestnik, 68 let. — Štefanija Romih, zasebnica, 21 let. — Franc Erjavec, mizarški mojster, 44 let. — Frančiška Dobrota, šol. učenka, 12 let. — Terezija Baustetter, zasebnica, 72 let. — Albin Pogačnik, občinski tajnik, 37 let.

○ Vrtno veselico priredi pevsko društvo »Slavec«, v nedeljo 11. julija na vrtu restavracije hotela Miklič v Kolodvorski ulici. Začetek ob 4 popoldne. Spored: Petje, godba, šaljiva pošta itd. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v vseh notranjih prostorih.

○ Samomorilska novost. Včeraj si je v gostilni »Na Trati« na Vodovodni cesti poleg stare gostilne pri Fortuni porinil kuhinjski nož v prsa 23 letni železniški delavec Škrinjar Viktor zaradi natakacije, ki ga ni marala. Fant je umrl.

○ Aretacija nevarnega žeparja na glavnem kolodvoru. Včeraj so zalotili na glavnem kolodvoru znanega jako nevarnega žeparja, ki se je specializiral posebno kot kolodvorski tat. Prišel je namreč na kolodvor trgovec Jakob Kranj iz Cerknice, ki se je hotel po izvršenih opravih vrniti domov. Naenkrat je začutil, da mu sega tuja roka v notranji žep suknjice. Okrenil se je in videl žeparja, ki je bliskoma potegnil roko od njega. Dvignil je dežnik in lopnil lopova po glavi in začel kričati: primite žeparja. Toda predrznežu se je posrečilo, da se je izmuznil iz vestibula in je zbežal proti mestu. Toda razjarjeni ljudje so skočili za njim in kričali: primite ga! In res so ga prijeli na mitnici užitinskih pazniki, v tem hipu pa je bil na mestu že stražnik, ki je lopova aretiriral. Na policijski so končno ugotovili, da so napravili dober plen. Aretirani je namreč 28 letni postopač Jože Pavletič, rojen v Zagrebu, pristojen pa v Jul. Benečijo. Žeparsko šolo je napravil v Trstu in v Zagrebu in ima že nebroj »tvin in sleparij na svoji vesti.

○ Vlom skozi okno. Predrzen postopač, ki je hodil po mestu in okolici, se je splazil skozi okno v neko stanovanje na »Cesti na Rožnik« in je odnesel iz predala nočne omare črno usnjato listnico s štirimi predali, v kateri pa je bilo le nekaj drobca, in pa srebrno žensko ovratno verižico.

Maribor

○ V mariborski bolnici je umrla včeraj gospa Minka Schell, soproga bivšega šolskega nadzornika. Bila je blaga gospa, obče spoštovana. N. v m. p.

○ Abiturijent Jožef Muhič, gojenec deškega semenišča v Mariboru, je na svojem domu pri Veliki Nedelji podlegel bolezni in umrl. Pogreb pokojnega blagega mladeniča se vrši danes ob pol 11 pri Veliki Nedelji. Blagi mladenič, ki je želel posvetiti se duhovski službi, naj jo na večno vrši pred obličjem božjim! Pokoj njegovi duši! Domačim žalujočim pa naše iskreno sožalje!

○ Kdor ima stanovanje na razpolago za nekaj dni in sicer za 13., 14. in 15. avgust, naj javi to s pristavkom cene za vsak dan Prosvetni zvezi v Mariboru, Koroška cesta 6, I. nadstropje.

○ Knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, I. nadstropje, posluje vsak dan od 8 do 12 in od 15 do 17. Zadnji čas je dobila precej novih knjig, zato jo za obisk priporočamo.

○ Krščanska ženska zveza naznanja svoj izletnikom v Rajhenburg, da je v soboto 10. julija ob pol 8 sv. maša v frančiškanski cerkvi. Po sv. maši se zberemo izletniki pred cerkvijo, kjer se razdelijo izkaznice in vozne karte. Odhod vlaka je točno ob 9.40 popoldne.

○ O študijski knjižnici. »Jutro« z dne 30. junija je objavilo iz Maribora došlo opazko, da se čudi, zakaj je čitalnica te knjižnice zaprta čez počitnice. Nimamo sicer mandata k zagovarjanju ukrepov kuratorija ali ravnateljstva omenjene knjižnice pred javnostjo, to da izraziti moramo tudi svoje začudenje, kako se vtepe tako nepremišljena notica v »resen« list, ker nas to smeši pred vsem svetom. Ni treba baš kake posebno visoke izobrazbe k spoznanju dejstva, da se v počitniški dobi, ko so profesorji in dijaki kot običajni poeetniki čitalnice na oddihu, na celem svetu zaprejo vse večje knjižnice, ker je po desetmesečnem dnevnem obratovanju vendar potrebno, da se knjižge tudi enkrat očistijo ter da se prostori temeljito osnažijo; to je pa tudi ona edina doba, v kateri dobi knjižničar dopust, to je, če ga sploh dobi. — Opozorjamo na to zgolj kot kronisti, da široka javnost ne misli, da vladajo pri nas že tudi one dovolj znane balkanske razmere o redu in snagi, in bi »Jutro« v nasprotnem slučaju, to je, ako bi ostala knjižnica v nadaljnjem obratovanju, najbrž reklo: kaj pa, ali ti ljudje ne vedo, da se morajo knjižnice tudi enkrat v letu malo očistiti? — Tudi sam Bog ni v stanu takim ljudem ničesar napraviti po volji! — Seveda je »Jutro« notico izbrabilo v agitacijo za svojo ljudsko knjižnico, ki nepretrgoma (to je dvakrat na teden, op. ur.) posluje. Študijska knjižnica v Mariboru je prvovrstna kulturna mestna ustanova in se čudimo »Jutrovi« kratkovidnosti in netaktnosti, ki jo kaže s svojimi napadi na študijsko knjižnico.

○ Dva sosed v Gosposki ulici V. Heinz, knjigotrojec in Teodor Fehrenbach, urar, sta istočasno zapustila svoji delavnici in svoj dom za vedno. Oba sta bila močno splošnega upoštevavanja in spoštovanja vredna. Dasi nemške-

ga rodu sta bila brez vsakega šovinizma, kot nekaj dragocen ostankov iz zlate dobe, v kateri ni bilo pretrane narodnostne napetosti in gospodarske konkurence. Solidno in rečno delo jima je bila prva skrb, zato čast njima in večni pokoj Bog jima daj!

○ Nov arhitekt. Sin stavbenika Janeza Špasa, g. Benedikt Špes, je dokončal na Dunaju študije in se je vrnil kot arhitekt v domovino.

○ Zopet poizkus samoumora. V torek ob tričetrt na 21 je hotel z glavnega mostu skočiti v Dravo neki Sch. A., kar pa so mu na mostu se nahajajoči pasanti preprečili in ga oddali policiji. Tu se je spoznalo, da je bil totalno pijan in ko se je v zaporu streznil, ni vedel, kaj je hotel storiti.

○ Besen pes je 5. julija obgrizel Markoviča Franca, da je dobil prav težke rane na nogi. Rešilni oddelek je ranjenca prepeljal v bolnico.

Celje

○ Šolska prireditve v zavodu šolskih sester. Mladinsko petje je bilo vzorno umetno naučeno, tvarina primerno izbrana najboljših skladateljev. Da so Kogoj tako točno zadeli, treba velike muzikalne izobrazbe. Z veliko sigurnostjo so zapeli Kogojev »Zvonček« in »Mladinsko«. Pri vseh pesmih, ki so jih peli, so dosegli uspeh, ki vzbuja začudenje. Igra s petjem »Moderne deklice« je smoteno naučena, zabavna in času primerna. Vseskozi globoko pomembne resnice so švigale med velikim humorjem prav odkrito na dan in pobijale pretirano modo. Igra ima globoko zamisel in je polna dramatične napetosti, le osebe bi bilo treba bolj karikirati, da ustreže tembolj odski učinkovitosti. To bi bil jednat libreto za celo spevoigro. Saj takih ni na izbiri zlasti za srednjo mladino, zato želimo, da da č. sestra Vida to svoje delo v tisk. Vpletene solotočke je pela gdca L. Gradt lepo. Njen glas, še šibek, je zelo čist in simpatičen. Stakato v višini je pela z dovršeno sigurnostjo. Orkester je bil v nedeljo pomnožen in je dobro uspel. Igrale so izključno le učenke zavoda klavir, violine in čelo. Vse točke je bilo prijetno poslušati. Vse večji efekt in vtis bi naredila ta prireditve v Narodnem domu, kjer so kulise pripravljene in oder večji. Celje je lahko ponosno, da ima tak verski zavod, kateremu podlaga je umetniški ideal. Ta ideal je kot močnejši regulator, ki sigurno privede do najvišjega cilja.

○ Idilične zdravstvene razmere. Zadnjič smo že pisali o dvorišču jetnišnice v Celju, ki je v največjo sramoto vseh prizadetih činitelejev. V bližini tega dvorišča leži pa drug javni prostor, na katerem bi se bilo imelo leta 1914 zidati novo poslopje okrožnega sodišča. Tudi o tem prostoru smo že nekaj pisali in grajali umazanost, ki vlada tukaj. Ta prostor je posut s celini kupi smeti, razbitimi posodami in izlitimi pomijami, med katerimi se vale v večernih urah prašiči, ki jih redi baže neki trgovec, kateri stanuje v bližini tega romantičnega higijenskega parka. Če se ne motimo, obstoja neki sklep občinskega sveta, po katerem se v mestu samem ne smejo nahajati nikakoli hlevi za prašiče. Skrajno čudno je, zakaj se ta sklep ne izvaja tudi pri lastniku teh živali.

○ Brez zaletavanja ne gre na nikak način. Mislimo namreč na poročevalca »Jutra«, ki se je na podlagi naše notice o nameravani opustitvi gradnje nove hiše Mestne hranilnice na vogalu Vodnikove ulice in Kralja Petra ceste zaletel v našega poročevalca. Po mnenju tega poročevalca je naš dopisnik iztaknil to vest v poznih nočnih urah. Čuden očitek je to, pa še bolj čudno je dejstvo, da stoji naš poročevalcev pod kontrolo »Jutrovega« poročevalca ne samo pri belem dnevu, temveč tudi v temnih nočnih urah. Manjka še samo pripomba, kje preživlja naš poročevalcev te pozne nočne ure! Sicer je res, da ima vsak človek svoj okus. V stvari sami pa vzdržujemo svojo vest in pristavljamo le to, da bo gradba tega poslopja najbrž radi tega odpadla, ker se politična oblast pomišlja potrditi sklep kuratorija Mestne hranilnice. Tudi pristavljamo, da smo to informacijo dobili iz prav zanesljivega uradnega vira, kateri je bližji demokratom, kakor pa nam.

○ SK Celje priredi 18. julija svoj sportni dan. Popoldne in popoldne se bodo vršile razne sportne prireditve, med temi tudi štafeta skozi mesto, zvečer pa bo veselica na Glaziji.

Trbovlje

○ Zemljemere pride v Trbovlje in bo ostal na občini od 16. do 24. julija v svrhu poslovanja in po razvidnostnih opravkih. Oni posestniki, pri katerih se je na njihovih zemljiščih napravila kaka izprememba, se naj te dni oglasijo na občini.

○ Rudnik Krapina potrebuje okrog 35 ne- oženjenih kopačev in okrog 10 ne- oženjenih vozačev.

○ Nesreča. Tvrška »Slograd« čisti hišo trgovca g. Josipa Molla. Pri postavljanju odra je padel z lestve delavec Novak Ivan in si pri tem pri- liki zlomil dve rebri in razen tega dobil poškodbe na glavi.

○ Nov sedlar. Sedlarsko delavnico je odprl g. Novak Avgust v hiši gospe Kolšek pri Dimniku. Vestnega obrtnika toplo priporočamo.

○ Rudniški zdravnik g. dr. Baumgartner ni dobil dovoljenja za izvrševanje svoje prakse od ministra, kakor to izveemo iz zanesljivega vira. Gospod zdravnik je zelo priljubljen med prebivalstvom in se opaža, da se posebno delavstvo nad to krivico, ki ga godi g. zdravniku, ki biva tu že okoli 15 let, zgraža. Tudi bratavska skladnica bo oškodovana, ker mu mora po pogodbi izplačati gotovo vsoto kot odpravnino. Bratavska skladnica na nje- govo mesto ne bo nastavila novega zdravnika.

☆ Dolžnost vsakega našega somišljenika je, da naroči srečko loterije Društvenega doma v Trbovljah 11., ki stane samo 10 Din. Dobitkov je že 400 v skupni vrednosti 181.000 Din. Podpirajte dobro stvar!

Primorsko

Konec priloge slovenskim listom. V uradnem listu »Gazzetta Ufficiale« je izšel odlok, ki vsebuje razne uredbe za odpravo nepotrebnih izdatkov. Od raznih točk je za nas posebno važna točka 7., ki pravi: Do nadaljnje odredbe se ne smejo dnevniki izdajati ne več nego šestih straneh. Prepovedano je povečati obliko časopisa, ki je bila v rabi v času, ko je bil objavljen ta odlok, in prepovedana je publi- kacija priloge izveniške priloge tehnične vsebine. Po tem besedilu bo potemtakem »Edinost« morala prekiniti publikacijo dvotedenske priloge »za našo dečo«. Kaj bo z enako prilogo tednika »Novice« in s prilogama »Istarske Rije« in »Izhaja iz navedenega odloka.

Realna v Idriji. Dne 1. julija so se pričeli zrelostni izpiti na realki v Idriji. Kakor znano, je to predzadnji termin za izpise na tem zavodu sploh. Pouk je za definitivno končal. V jeseni bo še enkrat za zrelostne izpise in potem je tega zavoda, ki bi moral jeseni praznovati 25 letnico svojega obstanka, konec.

O incidentih z izletniki v Prago. Najbolj zna- šilen je bil vsekakor slučaj v Pulji, kjer so iz- rečno radi izleta odrekli našemu človeku potni list za Češko. Pri debati, ki se je v zvezi s tem vnela, je uradni izjavil, da itak ne more biti pravega miru med Italijo in Jugoslavijo, dokler ne bo meja ali Soča ali Dinarske Alpe. Iz Trsta so se lahko vsi mirno odpeljali. Ne tako iz Gorice. Tam so že v četrtek popoldne ustavili dva izletnika in jim že v vlaku vzeli potne liste. V petek zjutraj pa so ustavili vse izletnike z Goriškega, ko so bili že v vlaku in so jih s silo tirali dol z vlaka, jih natučeno pregledali, vzeli jim potne liste in jih gnali v za- pore v via Dogana. Le dvema se je po protestih posrečilo nadaljevati pot. Ostalih sedem so pridr- žali v zaporu. Zaman je bilo tudi vsako posredova- nje. Komisar Diaz je izjavil, da so imeli vsi uni- formo. V resnici so imeli vsi izletniki bele čepice, da bi se v Pragi medsebojno spoznali. Pri nekem mladeniču so našli belo majo z rdečim robom in temnomodro kravato. Oboje skupaj pa tvori po komisarjevemu mnenju jugoslovansko trobojnico. Go- riška policija je prešla že v petek navodila iz Rima, naj pazi na izletnike v Prago, naj jih za- sleduje, po možnosti naj jih neopaženo fotografira, nekaj agentov naj se pa pelje v Prago. Zanimivo je, da je kvestura izdala potni list in tako inkasirala od izletnikov precej visoke zneske. Izletniki so tudi že plačali vozni list. Sicer pa je tudi to zna- žilno, da so ustavili predvsem domače fante iz Aj- doščine. Prvačine in drugod iz dežele, medtem ko so drugim delali le malo sitnosti.

Dopisi

Smarje pri Ljubljani. Pred par dnevi nas je zapustil tukajšnji postojni odpravnik Rudolf P. o m p e, ki je prestavljen v Trbovlje. Vzrok nam ni znan, mogoče pa ga še izvemo. Mož je bil strasten SDS-ar. Da ne žalujemo za njim, ni treba posebno naglašati.

Slovenjgradec. Odprl se je grob, da sprejme v se telesne ostanke blagopokojne g. Antonije Goll. Še bi lahko živel — imela je šele 54 let — a Bog jo je odpravil, da prejme plačilo za svojo molitev in delo. »Moli in dela«, to je bilo prav njeno geslo. Pozno ponoči, ko so drugi že počivali, je ona še bdela in molila. Čez dan pa je delala venomer naprej in si ni privoščila počitka. Vsa leta, ki jih je preživela tu, si ni privoščila daljšega oddiha, ki bi bil zanj pri gostilniški obrti tako potreben. In ravno to jo je spravilo tako zgodaj v grob. Že pred leti je izgubila moža in vsa skrb je prešla na njo. Srce je začelo pešati. Že lani je nevarno zbolela in od tistega časa je vedno bolj hiralala, dokler ni v nedeljo, dne 4. julija srce odpovedalo. Veliko je vsa leta trpela — posebno sedaj v bolezni — a ni godrnjala; voljno je nosila težke križe. Ta popolna vdanost v voljo božjo je je krepila, da ni obne- mogla pod veliko težo križev. Sedaj se je vlegla k večnemu počitku. Mi pa žalujemo za njo, vsi brez izjeme in lahko bi prepevali otožno pesem: »Ni več mamic.« Saj je bila res dobra, ljuba mamica, ka- tero je vzljubil vsak, ki jo je spoznal. Od blizu in daleč so prihiti v torek, da bi ji izkazali zadnjo čast. Pevci so ji zapeli v slovo in z njim smo ji v duhu klicali vsi »oj z Bogom, blago srce Tice.« Na svidenje nad zvezdami. Vsem žalujočim ostalim naše iskreno sožalje, posebno sinu Karlu, na kate- rega je prešla sedaj vsa skrb. Kličemo mu: »Sur- sum corda«, zaupaj v Boga; kdor v Boga zaupa, ne bo osramočen.

Sv. Barbara v Haložah. Tukajšnje kat. izobra- ževalno društvo je priredilo v nedeljo 4. t. m. avto- izlet k Veliki Nedelji, kjer je na tamkajšnjem odru vprizorilo igro »Ljubezen in sovraštvo«. Pri tej priliki so bili diletantje gostoljubno sprejeti, v čem- er gre zahvala vl. g. duh. svetniku F. Horvatu, blagi gospe R. Miklovi, g. upravitelju Vukšiču, obitelji Medih ter aranžerju g. županu F. Irgoliču. — Na poti domov pa smo z avtom plavalji sredi povodnji kakor Noe s svojo barko, a hvala Bogu, da brez neugode. — Ta dan ostane vsem v neiz- brisnem spominu.

Sv. Gora pri Litiji. Podjetni Svetogorci so postavili novo dvorano za razne prireditve. Zlasti g. župniku gre v tem oziru velika zasluga. Ome- niti pa je treba tudi g. organista Rogla, ki je sam, s svojimi ljudmi in živino, neumorno pomagal pri delu. V tej dvorani je šolska mladina vprizorila na Vidov dan lepo uspešno igro »Kralj Matjaž«. Nove kulise ter kostumi, ki jih je posodil g. Da- nilo, so pomanjkljivosti igranja zboljšale tako, da se zamore leči, da je bil prvi nastop svetogorske mladine zelo lep. Neustrašno naprej!

Kranj. Društvo obrtnikov v Kranju se naj- lepše zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli Obrtni veselici do lepega uspeha. — Odbor.

Kozje. Odbor za postavitev spomenika v sve- tojni vojni padlim vojakom v Kozjem naznanja in obvešča vso javnost, da je blagoslovitev spomenika preložena na nedeljo dne 11. julija. Vsi, ki so v tistem času v cerkev niso mogli in je odbor blago- slovitev vsled tega preložil. V nedeljo dne 11. ju- lija izvrši blagoslovitev ob pol 12 popoldne pre- zvisezni škof dr. Karlin. Vljudno vabimo, da se ljudstvo blagoslovitve v obilnem številu udeleži. — Odbor.

Zagorje ob Savi. Mnogo plakatov po Zagorju in okolici naznaja, da gostuje svetogorska mladina z igro »Kralj Matjaž« pri nas. Kakor čitamo na njih, gre čisti dobiček te prireditve za nov šolski oder na Sveti gori. Res hvalavredno je dejstvo, da se je pri nas dramatika že tako razvila, da celo gorska deca nastopa v najlepših igrar. Le neustrašno na- prej! Zagorjane pa vljudno vabimo, da se priredi- tve udeležijo v najboljšem številu, zlasti da se oddolžijo gostoljubnosti, ki jo nam dele Sveto- gorci ob raznih prilikah.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Schichtov
način pranja
je najboljši.
Namakaj »ŽENSKO HVALO«
izpiraj s SCHICHTOVIM MILOM.

Prosveta

Znanost in žurnalitika. Vedno bolj je čutili potrebo, da se da žurnalitiki znanstvena podlaga. Sprva so skušali od pomoči številnim nedostatkom s publikacijami, pisanimi od strokovnjakov na pod- lagi dolgotrajne izkušnje. Sedaj bolj in bolj uvi- devajo posamezne države potrebo časniarske fa- kultete, ki naj bi dajala naraščajo časnika- rjev in založnikov potrebno tehnično znanje in dovolj širo- ko obzorje. Odlikujejo se pred vsemi drugimi na- rodi tako po številu takih fakultete kakor tudi po izvršnih in dovršenih predavanjih — Amerikanci. Nemčija hiti z velikimi koraki za njimi. Ustanovila je že lepo vrsto stolic za »časopisno vedo« v Ber- lina, Freiburgu, Kölnu, Lipskem, Monakovem, v Münstru in Heidelbergu. Večina teh stolic se je te- kom par povojnih let tako razvila, da so se izpre- menile v »Institute za časopisno vedo«. Ker imajo ti instituti pravico podeljevati doktorsko čast je tudi naraščaj ugoden. Pravtako se trudijo Nizozem- ci, Italijani, Fini in Francozi za slične institute. Da bi pri nas bila potrebna taka stolica, je jasno. Zlasti še, če pomislimo, koliko moč ima dobro ure- javano časopisje. Veliki Mossejev katalog, ki obse- ga malone vse časopise tudi bibliografske in stro- kovne za časniarstvo — naše države ne omenja, ker takih časopisov še nimamo. Koliko dela nas še čaka — po končanih vladnih krizah seveda.

Mednarodno zborovanje študijske družbe za polarna raziskavanja se vrši letošnje jesen v enem poreskih mest. Zastopanih bo vseh 15 držav in poleg tega še vsi strokovnjaki tu in inozemstva, tako da bo zborovanje eno najbolj pomembnih, kar se jih je kdaj vršilo v Nemčiji.

Ruski pesnik Andrej Sobol v Moskvi si je pred kratkim sam končal življenje. Bil je eden najbolj nadarjenih pisateljev. Rojen v Saratovu (1888) je štirinajstleten zapustil dom in se potikal ob Volgi in Litvi. Bilo je trdo življenje. 1905 se je udeležil revolucije in romal za štiri leta v Sibirijo — katoržnik. Prva njegova novela je izšla leta 1914 v reviji »Russkoje Bogatstvo«, leta 1915 je pa prišel v »Russkaja Mysl« priobčevati obširen roman »Pyl«, ki je z njim dosegel velik uspeh. V ponatisku je doživel že dosedaj večje število izdaj. S komunisti se ni razumel, končno je prisiljen 1923 izdal neko deklaracijo, vendar zastoj. Mučna ne- gotovost ga je gnala v smrt. Že lansko leto je po- skušal uiti življenju, sedaj se mu je posrečilo.

Internacionalni kongres dramatikov, ki se je vršil v Parizu in je bilo zastopanih 20 držav, se je končal zelo ugodno. Glavno vprašanje kongresa je tvorila sestava mednarodnega urada za varstvo dramatičnih del, prevode, uprizoritve in medseboj- ne mednarodne odnose. Skušalo se bo tudi v vseh državah doseči isto dobo čuvanja avtorskih pravic (do 80 let po smrti) — dosedaj je bilo med posa- meznimi narodi dokaj razlike.

4000 frankov za eno samo pesem je podelila francoska akademija pesniku Miguelu Zama- cois. Naslov pesmi se glasi »Grob Lotjeve«.

Kitajska nacionalna biblioteka. Na ozemlju bivše carske zimske palače se bo s sredstvi ameri- kano-kitajske ustanove — sezidala prva kitajska nacionalna biblioteka. Vodstvo ima desetero Ki- tajcev in petero Amerikancev. Vlada je dovolila, da sme biblioteka obsegati tudi inozemska dela. Zaeno je prepustila vlada mnogo dragocenih del iz bivše cesarske zbirke knjig. Istočasno so sklenili ustanoviti še šestere velikih knjižnic v raznih po- krajinah države.

Nova akademija za študij srednjega veka. V Bostonu v Ameriki so ustanovili pod predsedstvom prof. E. K. Rand Harvard-Univerze novo akademijo znanosti s posebnim ciljem proučevati srednji vek. Obsega vse panoge: literaturo, umetnost, življenje, znanost in verske razmere srednjega veka. Prof. Rand je izdajatelj znane revije »Speculum«, ki iz- haja četrtletno. Dva Nemci: Paul Lehmann z mo- nakovske univerze in Julij Pokorny z berlinske sta bila izvoljena med dopisujoče člane.

Znana zbirka dragocenih staroangleških knjig razprodana. Zbirka John L. Clawson v Buffalo v Ameriki je bila pred kratkim razprodana. Antikvar dr. Rosenbach je za delo Thomas Dekker »Shoe- makers Holiday« (tiskana 1600) plačal 3250 do- larjev. Knjiga »Polimanteia« — prvo tiskano delo s podrobnimi opombami o Shakespearju, je bila prodana za 2500 dolarjev. Za prvotisk Gowerjeve »Confessio Amantis« iz leta 1483 je bilo plačanih 20.000 dolarjev. Prodana je bila tudi znamenita knjiga »Westward for Smelt« (1620), ki je zelo podobna po vsebini Shakespearejevemu »Cymbe- line« in »The Merry Wives of Windsor« in sicer za ceno 4000 dolarjev. Skupna vsota razprodaje je dosegla 642.887 dolarjev, to je 33,419.724 dinarjev.

Dz. R. L. T.

Vera in kultura

Angleški katoličani in krščanski Vzhod.

Društvo sv. Janeza Zlatoustu v Londonu.

Angleži se odlikujejo po resni objektivnosti in toleranci v verskih vprašanjih. Verska resnoba in svetovni obseg angleške države jim daje pobudo in priložnost za mnogotere zveze z različnimi verami in cerkvami. Protestantki anglikanci v Angliji in v Ameriki se mnogo trudijo za versko zedinjenje z drugimi krščanskimi cerkvami na Vzhodu in Zahodu. Angleški in ameriški katoličani pa so v delu za zedinjenje nekoliko zaostali. Imeli so velikega strokovnjaka v teh vprašanjih, A. Fortescuea, a organiziranega dela na tem polju ni bilo. Končno so se odločili, da na tem polju ne smejo več tako zaostajati za protestantskimi anglikanci. Ob koncu marca letošnjega leta so ustanovili društvo sv. Janeza Zlatoustu. Predsednik je kardinal Bourne, poslovni predstojnik kanonik Myers, v odboru so med drugimi A. Butler, O. S. B., Martindale, Ward, Miss Christlich idr. Člani imajo dolžnost, da društvene namene pospešujejo z molitvijo, miloščino, z znanstvenim, verskim in organizatoričnim sodelovanjem.

Društvo je imelo doslej dve veliki prireditvi: ustanovni občni zbor 24. marca in slovesno mašo po vzhodnem obredu dne 30. maja. Večjo prireditev bodo imeli v juliju. Na občnem zboru je govoril ruski katoliški duhovnik Vladimir Abrikosov; poudarjal je, da namen društva soglašja z željami sedanjega papeža in z geslom: »Mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem.« Med vzhodno mašo VI. Abrikosova je več katoličanov prejelo obhajilo po vzhodnem obredu. Dne 30. maja je imel slovesno vzhodno mašo P. Bourgeois, ki je priredil tudi vrsto predavanj o vzhodni cerkvi.

Društvo je izdalo podroben program in načrt za delovanje. Poudarja se, da imajo tudi angleški katoličani zasluge za veliki ugled Anglije na Vzhodu. Zato bodo mogli angleški katoličani znatno pospeševati rešitev vzhodnega cerkvenega vprašanja. Na podlagi lastnih izkušenj bodo mogli razumeti položaj vzhodnih kristjanov in jim pomagati na poti k edinosti. Ker so navajeni prijateljsko občeovati z drugoverci, bodo znali tudi taktno in metodično se približevati vzhodnim kristjanom, da se bo pospeševalo edinstvo vseh kristjanov, ki se verujejo v Kristusa.

Zato bo društvo skušalo doseči, da bi vsi angleško govoreči katoličani spoznali, kako ugodna prilika je sedaj za rešitev vzhodnega cerkvenega vprašanja. V Rusiji kljub preganjanju oživlja globlje krščanstvo; trpljenje ruskih kristjanov vzbuja naše sočutje. Trije milijoni ruskih beguncev smejo od nas pričakovati duhovne tolažbe in pomoči. Katoličani v novih vzhod. državah potrebujejo moralne opore angleških katoličanov; ozirati se je treba na vzhodne katoličane v deželah, ki so po svetovni vojni prišle pod angleško nadoblast. Tu je vse polno novih vprašanj. Važno je tudi vprašanje islama.

Društvo sv. Janeza Zlatoustu v Londonu je važen pojav v življenju katoliške cerkve in nov dokaz, kako važno je delo v duhu cirilometodijske ideje.

Kardinal O' Connell.

Bostonski nadškof kardinal O' Connell je nedavno praznoval 25 letnico svoje nadpastirske službe. Zeleli so ta jubilej proslaviti na svečan način, toda kardinal je ukazal: »Zjutraj ob 7 tih sv. maša, da morejo prisostvovati tudi delavni ljudje, nato pa nazaj na vsakdanje delo!« Tako se je tudi zgodilo. — Kardinal O' Connell je znamenit mož. Njegova nadškofija šteje danes nad milijon katoličanov. Kardinal ima krepko, trdno roko in

neizprosno voljo, vendar sam izjavlja, da je bilo v teh 25 letih le osem slučajev, ko je bil prisiljen neizprosno nastopiti. O' Connell je tudi govornik in pisatelj izrazite individualnosti. Mnogi njegovih izrekov gredo od ust do ust. Naj slede tu nekateri:

Skof ni samo pastir belih, marveč tudi črnih ovac.

Pobožni ljudje o svojih pobožnostih malo govore, pobožnjaki pa sploh ne govore drugega.

Togotnež je samomorilec, ki si s svojo jezo sam koplje svoj grob.

So ljudje, ki veliko jedo, veliko pijo in veliko spe; potem se pa še čudijo, zakaj se drugim boljše godi.

Če bi bilo tudi samo troje ljudi na svetu, bi moral biti eden voditelj.

Samo en resničen uspeh moremo imeti v svojem življenju: končno vztrajnost.

Čim boljše je zakonodajavec, tem manj zakonov daje.

Ako hočeš biti velik mož, potem skušaj tudi na svojem sovražniku še kaj dobrega najti.

Šestdeset let sem tako delal pa mi ni nič škodilo.

Odpusti hitro! To prihrani čas in pospešuje prebavo.

Ne brigaj se za nobeno žalitev! Ne pomaga itak nič.

Človek brez vere je kakor aeroplan brez motorja. Ne more se dvigniti od tal.

Najzanesljivejše znamenje za svetost kakega duhovnika je njegova ljubezen do padlih.

+ Sv. stolica za preganjanje katoličane v Mehiki.

Državni tajnik kardinal Gasparri je po nalogu sv. očeta Pija XI. razposlal vsem papeškim zastopstvom v inozemstvu okrožnico, s katero se odredijo molitve za preganjanje mehiške katoličane po celem katoliškem svetu. Okrožnica opozarja na neznosen položaj mehiške cerkve in njenih vernikov. Mehiška vlada izvaja pod pretvezo zakonitosti najkruतेjše preganjanje. Izpozabila se je tako daleč, da je izgnala celo postolskega delegata msgr. Caruano. Brezobzirno se izganjajo vsi inozemski duhovniki in redovnice, število domačih duhovnikov in škofij se omejuje, zavodi in sešenišča se zapirajo, ostalim duhovnikom pa se stavi za izvrševanje službe pogoji, ki so za njihovo vest nesprejemljivi. Cerkve, iz katerih so siloma iztrgali duhovnike, zaplenja državna oblast pod pretvezo, da so zapuščene. Okrožnica poziva vse katoličane, naj molijo za mehiške katoličane, posebno pa naj dne 1. avgusta t. l. o priliki porciunkule in Frančiškove 700 letnice združijo svoje molitve, da bi preganjanje v Mehiki nehalo.

+ Kardinal Bonzano častni meščan mesta Newyork. Mesto Newyork je hotelo o priliki evharističnega kongresa posebno počastiti papeževoga legata kardinala Bonzana (ki je preje dolgo let deloval v Washingtonu) ter mu je podelilo častno meščanstvo. Ko mu je newyorški župan Walker na slovesen način izročil diplomu, je rekel, da pozdravlja najboljši kosmopolitično mesto na svetu predstavitelja najbolj kosmopolitične ustanove v zgodovini človeške družbe. Mi vemo ceniti, je nadaljeval župan, Vaše poslanstvo. Videli smo na evharističnem kongresu sijajne obrede, zbor cerkvenih dostojanstvenikov in ogromne množice vernikov; toda mi priznavamo tudi oživljajočo idejo teh prireditev: vero očetov, heroizem mučencev, navdušenje misijonarjev in priprosto, toda trdno vero milijonov mož in žena tekom stoletij do današnjega dne. — Diploma sama imenuje kardinala Bonzana »prelata stare zgodovinske cerkve, vrednega zastopnika Belega pastirja krščanstva.«

krajin in mest. Zahtev na te pokrajine in mesta ne bomo nikdar opustili. Zato moramo imeti močno armado, ker je naša brambena črta povrh vsega še na štiri strani. Vsak Poljak vojak, vsaka hiša trdnjava!

DR. LUTHER UPRAVNI SVETNIK DRŽ. ŽELEZNIC.

Berlin, 7. julija. (Izv.) Imenovanje dr. Luthe upravni svetnikom nemških drž. železnice na mesto umrlega svetnika Arnholda, ki je bil kot pruski delegat v sporazumu s Prusijo imenovan na to mesto, je vzbudilo v vladnih krogih pruskega deželnega zbora veliko ogorčenje. Centrum, socialni demokratje in demokratje so stavili na vlado vprašanje, če se je to imenovanje izvršilo v sporazumu z državno vlado in kakšne korake bo vlada podvzela, da brani Prusiji pristojno pravico.

EX-CESAR VILJEM PREDLAGA PORAVNAVNO.

Berlin, 7. julija. Zastopnik bivšega cesarja Viljema v. Berg je stavil pruski vladi ponudbo, da se v oktobru 1925 podpisana poravnava izvede po medsebojnem dogovoru. Po glasovanju smatra pruska vladarska hiša za dolžnost, da ponovno intervenira, da se ta spor mirno spravi iz sveta. Vladarska hiša izjavlja, da je pripravljena voditi nadaljnja pogajanja in je v interesu splošnosti, da se čim prej dovrši.

Orlovska svečanost v Trebnjem.

Trebnje, dne 5. julija 1926.

Ze štiri leta ni bilo na Dolenjskem večje orlovske prireditve; zato je bilo nujno potrebno, da dolenjski Orli, združeni v lansko leto ustanovljeni dolenjski orlovski centrali — ekspozituri podzveze — po štiriletnem presledku prirede javen nastop. Določeno je bilo Trebnje kot središče železniških zvez in ker je tamkajšnji Orli hotel proslaviti svojo petnajstletnico. Domači Orli so se z vso vnemo oprile pripravljalnega dela pod vodstvom nadve poštvalnega predsednika. V pomoč so jim prislošile Orlice in dekleta Marijine družbe z vsem velikim in malim delom, ki se ne more prečiniti samo ob pogledu na okrog 5 km dolge vence, ampak se je njih delo videlo zlasti na dan prireditve.

V soboto zvečer je stalo okrog 20 velikih mlajev z napisi, okrašenih telovadišče na župniškem vrtu in zabavni prostor. V soboto zvečer je slovesno pritrkavanje z župne in podružnih cerkva oznanjalo župljanom, da bo drugi dan na dolenjskih katoliških telovadcev. Zažareli so kresovi, ki so sami prosili, da bi nebo drugi dan naklonilo lepo vreme. Toda nedeljsko jutro je bilo prepreženo deževjem z oblaki, iz katerih je lilo z malimi presledki celo dopoldne. Skrajno neugodno vreme je zadržalo skoro dve tretjini navedenih Orlov. Zato se tudi sprejem ni mogel vršiti po določenem načrtu. Pohvaliti pa moramo odsek iz daljnje Vinice, ki ima do postaje 18 km, vendar se ni zbal dežja.

Po dohodu udeležencev na telovadišče se je formalni sprevod po Trebnjem, ker je prenehalo liti. Sprevod je otvorila številna trebanjska orlovska družina s predsednikom O. P. dr. Basajem na čelu. Nato so šli Orli in Orlice ostalih odsekov oziroma krožkov, Orli v civilu in ostalo občinstvo. Po dohodu v cerkev je imel krasen govor mil. g. prošt Cerin iz Novega mesta. Sv. mašo je daroval domači g. dekan. Po sv. maši so se pred cerkvijo vrstili pozdravi. Kljub slabemu vremenu so Orli in Orlice ter občinstvo vztrajali, da se je izvršil štetni tek na 1 km dolgi progi od Starega trga do Trebnjega. Od javljenih šest vrst so tekmovali le štiri, vendar te zelo dobro; zmagal je novomeški odsek v za blatno in premočeno cesto naravnost rekordnem času 2 min. 15 sek. Drugi je prišel na cilj mokronoški, nato ostali odseki.

Kmalu nato je začelo tako liti, da je morala skušnja za telovadbo odpasti. V tem se je usmili

Orlov in Orlic domači g. dekan, ki jim je dal cele župniške na razpolago. Ploha je zalila telovadišče, da je stala voda za ped visoko.

Protj tretji uri se je nekoliko zvedrilo. Pogumni Orli in Orlice so poleg telovadišča nastopili s prostimi vajami. V tem se je telovadišče toliko popravilo, da je nastopila trebanjska družina s svojimi nalašč za to sestavljenimi vajami. Pred zbrano trebanjsko družino in dopoldanskimi zmagovalci pri štetnem teku je imel krasen govor predsednik O. P. dr. Basaj. Koncem govora je predal darilo zmagovalnim vrstam — dva bronasta tekača. Nato je predsednik domačega odseka gosp. Flajnik razglasil sklep trebanjskega orlovskega odseka, da je imenoval svojega najbolj zvestega in od vsega začetka sodelujočega brata Franceta Nardriha častnim članom in mu izročil diplomu. V kratkih in jedrnatih besedah se je prvi častni član trebanjskega odseka javno zahvalil in izjavil, da se ima za vse, kar je na njem dobrega, zahvaliti Bogu in Orlu. Nastopili so še Orliči, Orlice s simbolično vajo: Slepčeva tožba in vrsta na orodju. Zal je javljena vrsta boljših telovadcev odpadla, ker niso vsi prišli in tudi ti, ki so telovadili na orodju, niso pokazali tega, kar znajo, vsled razmočenih tal.

Razvila se je nato na župnem vrtu prosta zabava, katere ni motilo do členkov segajoče blato. Ob 9 zvečer po odhodu vlakov je zavladal popoln mir po Trebnjem.

ZAHVALA.

Odbor novomeške orlovske ekspoziture se najkopleje zahvaljuje gosp. proštu Karlu Cerinu za krasen cerkveni govor, gosp. dekanu v Trebnjem Josipu Plantariču, ki je v svoji veliki duhovnosti dal na razpolago prostor za telovadbo in zabavo ter s tem sploh omogočil ekspoziturno prireditev, br. dr. Josipu Basaju, predsedniku O. P. za govor, gosp. tovarnarju Banu za prepustitev desk, gosp. Petru Flajniku za požrtvovalno in naravnost vzorno vodstvo pripravljanih del, dalje vsem trebanjskim fantom ter dekletom, ki so z brezprimerno vnemo okrasili cerkev, telovadni in zabavni prostor, dalje vsem ostalim prijateljem, ki so od blizu in daleč prihitali na našo prireditev. Bog živi!

Odbor O. P. E. N.

To in ono

ŽELEZNICA IN AVTOMOBIL V AMERIKI.

Razvoj prometnih sredstev v Ameriki kaže, da izda prebivalstvo vsako leto več za avtomobile in vsako leto manj za železnice. Število onih, ki potujejo v avtomobilu namesto po železnici in ki dajo prevažati svoje blago rajši s tovrstnimi avtomobili kakor po železnici, postaja od leta do leta večje. V zadnjih petih letih so se znižali izdatki ameriškega prebivalstva za železniški transport, tako glede osebnega kakor glede blagovnega prometa, za ca 1 milijardo dolarjev, dočim se je izdatek za avtomobilni promet v istem času dvignil za štiri milijarde dolarjev. Ameriški železniški strokovni list »The Railway age« (doba železnice) omenja, da je še pred petimi leti izdalo občinstvo več za železniški transport kakor za avtomobilni; danes je razmerje obratno. Leta 1925 je stal železniški prevoz vsako družino 150 dolarjev, avtomobilni prevoz pa 264 dolarjev. Leta 1920 je plačalo ameriško občinstvo za železniški transport ca 7140 milijonov dolarjev, lani samo še 6187 milijonov dolarjev, torej skoraj za 1 milijardo dolarjev manj. Za avtomobilni promet je dalo ameriško občinstvo leta 1920 ca 6 milijard dolarjev in pol — to je pa samo obrat in niso vračunjeni tudi stroški za nabavo novih avtomobilov —; leta 1925 je izdalo občinstvo za avtomobilni promet 10 in pol milijarde dolarjev, torej za ca 4 milijarde več kakor leta 1920. Vrh tega so izdali lani za nakup novih avtomobilov in novega orodja okoli 3750 milijonov dolarjev; zraven pride še ca 1 milijarda za zgradbo in poprave cest, koji znesek se mora direktno ali indirektno računati k izdatkom za avtomobilni transport.

V U. S. A. je okoli 40 milijonov družin in okoli 117 milijonov prebivalcev. Ob skupnih dohodkih železnic v znesku 6187 milijonov dolarjev je prišel na eno družino izdatek 150 dolarjev; in ker so izdale železnice leta 1925 za gradbe in investicije 754 milijonov dolarjev, pride na eno družino ca 19 dolarjev. V avtomobilnem transportu je prišlo na eno družino 264 dolarjev, vrhu tega 94 dolarjev za nabavo novih avtomobilov in 25 dolarjev za gradbo in popravo cest.

DAVČNI ŠKANDAL V FRANCIJI.

Pariz, 7. julija. (Izv.) Ravnatelj velike industrijske družbe Sociéte des Jorges et Chautiers de la Méditerranée Barriel v Toulon-u, predsednik trgovskega sodišča je bil aretiran, ker je obdolžen tatvin državne imovine in ponovnih goljufij pri plačevanju davkov.

POTRES.

Dunaj, 7. jul. (Izv.) Na Dunaju so 6. t. m. zjutraj začutili sledove močnega potresa. V Mürtzschlagu ni ostala skoro nobena hiša nepoškodovana. Močan potres so čutili tudi v Kindbergu. Prebivalstva se je polotila obupna panika.

Haag, 7. julija. (Izv.) Iz Nizozemske Indije poročajo, da so čutili tam zopet močan potres. Sedemdeset tisoč ljudi je brez strehe. Škodo cenijo na 14 milijonov goldinarjev.

+ Španski kralj častni doktor. Oxfordsko vseučilišče je podelilo španskemu kralju čast doktorja in istočasno osnovalo stolico za španski jezik in literaturo.

+ 4 leta star 60 kg teak. Meredith Taylor v Ameriki je najdebelejši otrok na svetu. 4 leta je šele star pa tehtja že 60 kg.

+ Najdebelejši mornar na svetu je gotovo Anton Augustus v Severni Ameriki. Nič manj kot 200 kg ima.

+ Za dostojnost v kopališčih. Italijanski notranji minister je poslal vsem kvesturam v državi okrožnico, naj strogo skrbje za to, da se po kopališčih ne bo žalil čut dostojnosti in pravosti. Oblasti naj bodo previdne pri odaji dovoljenj za kopališča; kabine za moške in ženske morajo biti strogo ločene; kopalne obleke morajo biti brezopojno take, da ne žaliyo pravosti. Najstrožje se prepovedujejo plesi v kopalnih oblekah in vse podobne prireditve. V sami kopalni obleki ne sme nihče hoditi izven kopališča.

+ Naseljevanje židov v Rusiji. Nedavno je »Jewish World« priobčila poročilo »Abraham Braguineja o »sijajnem napredovanju židovske kolonizacije« v Sovjetski Rusiji. »V desetih letih« — piše Braguine — »bo v Rusiji 100.000 židovskih družin naseljenih na lastni zemlji.« Sovjetske oblasti gredo židom pri naseljevanju z največjo dobrohotnostjo na roko. Ta židovska kolonizacija pa je za Rusijo tem manj ugodna, ker se naseljujejo židje po najrodovitnejših in že sedaj najgostejše naseljenih pokrajinah. Tako so židje doslej nakupili v Donski pokrajini nad 16.500 ha, v Ukrajini 125.000 ha, v Krimu 75.000 ha, ob Črnem morju 50.000 ha in na Beloruskem 17.000 ha. Težko, da bi te židovske naselbine prinesle rusku narodno blagoslov.

Drobtine.

Vrabec v poletu zamahne 13 krat v sekundi.

—o—

Neki rudnik v Calumetu v Združenih državah je nedavno instaliral v rov telefon, ki je 1590 metrov globok. Kabel telefona tehta štiri tone.

—o—

Pomorski kapitan Stephens, ki je star 30 let, je bil že vojak, aviatik, inženir, trgovec, nadzornik, davčni izterjevalec, a sedaj bo posvečen v protestantovskega duhovnika.

—o—

Od vsega vojaštva na svetu ga je komaj 50 odstotkov v Evropi. Samo na Kitajskem je 1,607.000 vojakov.

—o—

Najnovejši gramofon je izgotovila neka londonska trvdka. Mogoče ga je nositi v navadnem žepu.

—o—

Sodnikom londonskega centralnega sodišča v poletnem času vsako jutro izročijo šopek cvetic. Ta navada se je ohranila iz časov, ko so še jetniki ječali v podzemskih ječah in razširjali slab duh po sodni dvorani za časa razprav.

—o—

Londonska občina je od leta 1919 sezidala trinajst tisoč novih hiš.

—o—

Pralnice so na Angleškem tako številne, da je v tej industriji zaposlenih 115.000 delavcev, od katerih je 85 odstotkov ženskega spola.

—o—

Domači zajec vidi tudi nazaj.

V ITALIJI NE BO VEČ ŽUPANOV.

Rim, 7. julija. (Izv.) Rimska vlada je preklcala vse občinske volitve, tudi v občinah, ki imajo nad 5000 prebivalcev in so imele dosedaj pravico voliti župana. V večjih mestih bodo imenovani guvernerji, v manjših pa podestati. — S tem odlokom je tudi kriza v iriškem občinskem svetu eo ipso postala rešena.

AMERISKO POSOJILO TVRDKE »FIAT«.

Rim, 7. julija. (Izv.) Znana turinška avtomobilska trvdka »Fiat« je pri Morganu v Ameriki najela posojilo 300 milijonov lir. Tako je tudi italijanska avtomobilska industrija prišla pod odvisnost ameriškega kapitala.

SPREMENBA RUSKE POLITIKE NA VZHODU.

London, 7. julija. (Izv.) Iz Tokija poročajo, da je sovjetski poslanik odpotoval v Moskvo, kjer bo prebil dvomesečni dopust. Domneva se, da je glavni vzrok njegovega odpotovanja udeležba na konferenci vodilnih sovjetskih krogov, ki se bo vršila radi preorientacije ruske politike na Vzhodu, ki je dosedaj doživela precejšnje neuspehe.

POLJSKA PROTI MIROVNIM POGODBAM.

Varšava, 7. julija. Pilsudskijev organ »Poljska zbrojna« piše, da je versajska pogodba za Poljsko prišična. Dala ni Poljske iz leta 1772., ni dala Gdanskega, ne drugih po-

Gospodarstvo

Stanje vinogradov na Štajerskem.

Slovenskoštajerski vinogradi odcevetajo v deževju in pri bolj finih in občutljivih vrstah se je bati, da se bodo jagode že po cvetu osipale. Poleg dežja upliva dokaj neugodno na cvet hladno vreme in posebno še naravnost mrzle noči.

Napram drugim letom je zaostal letošnji razvoj grozdnih jagod za 3 do 4 tedne.

Letošnje hladno mokrotno vreme je zelo ugodno za grozdne črve, ki so se ravno letos zelo močno zaredili. Grozdje ovete počasi in črvi bodo napravili ogromno škodo. Ta golazen je uničila po nekaterih vinogradih polovico grozdja.

Prihodnjo spomlad bodo morali začeti vinogradniki na Slov. Štajerskem tako odločen boj proti temu mrčesu, kakor so to storili že v Avstriji in na Madžarskem.

Peronospora še ni napravila doslej mnogo škode. A sedaj je nehal dež, nastopili bodo toplejši dnevi in nevarnost za uničevanje trte od strani peronospore bo v par dneh tukaj. Pridnejši vinogradniki so škropili po 4 do 5 krat. Povprečno se pa lahko trdi, da je po vseh slov. štajerskih gorah končano tretje škropljenje.

Učinek letošnjega žvepljanja je malenkosten radi pomanjkanja toplejših dni.

Prvotni nastavek grozdja je kazal za letos na srednjo letino. A grozdje odceveti letos precej slabše, trte so se lotili vsi mogoči škodljivci, torej lahko računamo že naprej s slabšo letino glede množine, kakovost pridelka je pa odvisna še od vremena v juliju, avgustu, septembru in prvih dneh oktobra.

Radi slabega izgleda na letošnje vinsko letino je zopet oživila vinska trgovina in vinski trgovci so se začeli zalagati z lanskim vinom.

Vinske cene so se dvignile pri boljšem blagu, ki pa je že zelo redko.

Peronospora na hmelju.

Vladni svetnik Hampp, inšpektor za hmeljarstvo v Nemčiji, piše o novi bolezni na poznem hmelju sledeče:

Znano je, da povzroča bolezen gljivica pseudo peronospora humuli Wils.

Kakor na vinski trti in na krompirju se navedena gljivica tudi prav naglo pomnožuje na hmelju in zamore v kratkem času uničiti cele nasade. Primanjkuje gljivici potrebna množina vlage, potem zastaja v razvoju in pri stanovitno suhem vremenu pa popolnoma zaostane. Tako se tolmači tudi nastop bolezni v minulem letu, ko se je prijavila šele meseca junija. Pri veliki vročini se torej bolezni ne pojavlja, zato pa tem bolj pri mokrotnem vremenu, kakor se je to lani zgodilo. V prvoletnih nasadih, ki so dobivali prekratke kole ali jih sploh nič niso dobivali — kar se žalibog tudi še dogaja — in kjer se trte plazijo le po tleh, dobiva navedena gljivica zadostno vlago iz zemlje, se naglo širi in okužuje zdrave nasade. Iz tega razloga so tudi letos drugoletni nasadi veliko bolj oboleni na peronospori, kot starejši.

Skoro vsi hmeljarji so se nadejali, da bo mo letos imeli suho leto in so lani opuščali vsa obrambna dela. Nekateri hmeljarji so škropili svoje nasade le enkrat, ker so mi-

slili, da škropljenje ne pomaga, ko so se vnovič prikazovali oboleni poganki. Le malo je število onih hmeljarjev, ki so svoje nasade ponovno škropili ter vse napadene poganki (kuštrovce — Bubliköpfe) skrbno obirali in uničevali — pa ne pomladi v cestne jarke, kar se nespametno tudi dogaja.

Priporočamo le, da se škropljenje nadaljuje in da se vsi okuženi listi in poganki skrbno nabirajo, povežejo v butarice, otežijo s kameni in pomečejo v vodo. Neobhodno potrebno je pa, da se obrambnega dela poprimajo vsi hmeljarji, ker le potem se bo dalo zabraniti nadaljni razvoj in pomnoževanje gljivice. To delo se tudi ne sme odlagati, ker zamore gljivica vsak dan okuževati po tisoč in tisoč zdravih rastlin.

Gljivica pa ne napada le nadzemelske, nego tudi podzemelske dele (korenike) hmeljske rastline ter se pri ugodnem vremenu prikazuje posledice pri prihodnjo pomlad v zvišani meri. Nasadi, ki so bili lani škropljeni, so letos popolnoma zdravi, oni pa, v katerih se je škropljenje opustilo, ker so bili le malo okuženi, so letos bolni; lani zelo napadeni so pa letos zelo slabi in bolni.

Hmeljarji, skušajte si ohraniti vaše nasade za prihodnje leto s stanovitnim in ponovnim škropljenjem z bakreno-apneno brozgo.

V »Hollender Berichterstatte« piše neko drugi: Peronospora se zabranjuje tudi, ako se opušča enostransko gojenje s dušičnimi gnojili in s hlevskim gnojem in se tembolj uporabljajo fosforova in kalijeva gnojila. Posebno dobro učinkuje na rastlino tudi apno, ki jo dela odporno proti bolezni in jo krepi posebno tam, kjer se ga v zemlji ne nahaja zadostna množina. Peronospora se zabranjuje s ponovnim škropljenjem z 1% bakreno-apneno brozgo. Glavni pogoj za uspešno škropljenje je pa, da se z njim zgodaj začne in potem pridno ponavlja. Poškropiti se pa morajo ne le zgornje, nego tudi spodnje strani listov, ker škropljenje ne ozdravlja že obolenih rastlin, nego zabranjuje le okuženje zdravih.

Vse to velja tudi za savinjske hmeljarje, kar se jim je že itak na obilih shodih razlagalo in priporočalo.

A. P.

Živalski sejem v Ljubljani. Na večerajšnji živalski sejem je bilo prignanih 449 konj, 11 žrebet, 64 volov, 80 krav, 17 telet in 158 prašičev. Cene so bile sledeče: konji 1000—5000 Din; žrebeta 800 do 1000 Din; volovi (za kg žive teže): I. vrste 850, II. vrste 80, III. vrste 750 Din; krave, debele 7 do 8 Din, klobasarije 350—450 Din; teleta 1150—1250 Din. Prašiči za reja 6—8 tednov stari par 500—600 Din. Prašiči debeli (za kg žive teže): 12 do 1450 Din. Prodanih je bilo: 71 konj, 8 žrebet, 48 volov, 48 krav, 11 telet, 142 prašičev. — Kupčija je bila srednje živahna. Za izvoz se ni nakuovalo. Zdi se, da so sedanje cene stabilne.

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 30. junija 1926. (Vse v milijonih Din; v oklepaju razlika napram stanju z dne 22. junija 1926.) Aktivna: kovinska podloga 420.8 (—6.5); posojila: na menice 1063.6, na vrednostne papirje 232.1, skupaj 1265.7 (—7.8), račun za odkup kronskih bankovcev 1151.9, račun začasne zamenjave 349.2, državni dolg 2066.3, vrednost založenih državnih posestev 2138.3, saldo raznih računov 506.3, (—13.2), skupaj aktivna 8798.8; pasivna: glavnica 29.9, rezervni fond 7.7, bankovci v obtoku 5493.8 (—0.7), račun začasne zamenjave 349.2, državne terjatve 32.0 (—133.9), obveznosti po žiru 403.3, po raznih računih 259.1, skupaj 664.4 (+106.2), vrednost založenih državnih posestev 2138.3, ačija 83.0 (+0.7) skupaj pasiva 8798.8; obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Ispremembe v trgovinskem registru. Vpisale so se nastopne tvrdke: Viljem Brauns, tovarna strupa, anil. barv. in kem. izdelkov za gospodinjstvo in gospodarstvo v Celju; podružnica Komerčajne banke d. d. iz Zagreba v Domžalah; Produkcija vinskega in spiritoznega kisa, d. o. z. (20.000 Din), v Ljubljani; Pichler, mehanično sodarstvo d. o. z. (10.000 Din) v Mariboru; »Alimentac.« d. o. z. v Zgornji Šiški (20.000 Din), hranilna industrija. — Izbrisale so se tvrdke: Slavenska banka, podružnica Gornja Radgona; »Elina«, družba za električno ind., Maribor d. o. z., podružnica v Ljubljani (zaradi opustitve); Campa in Co. v Ljubljani (ker več ne obratuje).

Likvidacije. Likvidacije sta prijavili nastopni zadrugi: Kitarsko društvo v Domžalah, reg. zadr. z. o. z., in Vodna zadruga v Rogoznici, reg. zadr. z. o. z.

Ispremembe v zadržnem registru. Vpisale so se nastopne zadruge: Splošna gradbena zadruga v Celju, reg. zadr. z. o. z.; Hranilnica in posojilnica v Kočevju, r. z. z. n. z.; Stan in dom, občokristna stavbna in kreditna r. z. z. o. z. v Ptuj; Kmetijska električna zadruga v Velikih Laščah, r. z. z. o. z. — Izbrisala se je Kmetijska hranilnica in posojilnica na Vrhu, Bela Krajina; r. z. z. n. z. (radi končne likvidacije).

Slavenska banka. Zaradi vesti, da se je francoski kapital začel zanimati za Slavensko banko, so njene delnice na zagrebški borzi poskočile od 49 den., na 55—60.

Konjeješko društvo za mariborsko oblast nam poroča, da priredi letošnje ogledovanje in obdarovanje plemenskih konj dne 6. avgusta v Belčincih. Za okraja Murska Sobota in Dolnja Lendava, dne 7. avgusta v Ljutomeru za sodni okraj Ljutomer (prilpušeni so tudi toplokrvni konji iz sodnega okraja Gornja Radgona), dne 8. avgusta se vrši v Ormožu v zvezi z obrtno-gospodarsko razstavo za sodni okraj Ormož; dne 17. avgusta se vrši ogledovanje in obdarovanje v Zalcu za okraj Celje, dne 18. avgusta v Šmarju pri Jelšah za okraj Šmarje pri Jelšah, in dne 19. avgusta v Ptuj za sodni okraj Ptuj. V Ljutomeru so prilpušeni le toplokrvni konji, vse drugod pa le mrzlokrvne pasme. Vsi drugi pogoji so običajni.

Novi proračun. Ministrstva v Belgradu že izdelujejo projekte za novi proračun, ki morajo biti gotovi do 10. avgusta in do tedaj predložiti finančnemu ministru.

Produkcija avtomobilov v Ameriki. V prvih štirih mesecih t. l. so severnoameriške Združene države producirale 1,517.000 avtomobilov in motornih koles napram 1,289.000 v odgovarjajoči dobi lanskega leta.

Znižanje diskonta v Nemčiji. Iz Berlina poročajo, da je nemška državna banka znižala diskontno obrestno mero na 6% na 6 odstotkov, lombardno obrestno mero pa od 7% na 7 odstotkov.

Mednarodna razstava za notranjo plovo in izrabo vodnih sil v Bazlu. Dne 1. t. m. se je otvorila v Bazlu mednarodna razstava za notranjo plovo in izrabo vodnih sil. Razstava traja do 15. septembra. Na njej so zastopane sledeče države: Belgija, Nemčija, Francija, Anglija, Holandija, Italija, Norveška, Avstrija, Poljska, Švedska, Švica, Španija, Češkoslovaška, Ogrska in severnoameriške Združene države. Čudimo se, da se tako važne razstave ne udeležijo tudi naša država.

Naraščanje cen na Poljskem. Iz Varšave poročajo, da se nivo cen na Poljskem stalno dviga. Medtem ko je v januarju znašal 142 točk, je v februarju narasel na 145, v marcu na 148, v aprilu na 178 in v maju že na 192.

Uvoz premoga v Italijo. V prvih treh mesecih t. l. je znašal uvoz premoga v Italijo 3,126.000 ton napram 2,440.000 v odgovarjajoči dobi 1925 in 3,974.000 v prvem trimesečju 1924.

Ostanki oglja v prahu. Neka tvrdka iz Italije se zanima za naslov tvrdke, ki bi ji moglo dobavljati redno poljubne količine ostankov oglja v prahu. Njen naslov je interesantom na razpolago v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borza

Dne 7. julija 1926.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.49—13.58 (13.48—13.526), Italija 193.77—194.97 (192.96—194.166), London 375.053—276.853 (275.05—276.25), New York 56.41—56.71 (56.46—56.76), Pariz 151.64—153.64 (150.06—152.06), Praga 167.383—168.383 (167.38—168.38), Dunaj 7.9862—8.0262 (7.986—8.026), Curih 10.9451—10.9854 (10.945—10.985), Bruselj 143.25—150.25, Amsterdam 22.725—22.825 (22.73—22.83).

Curih. Belgrad 9.1425 (9.14), Budimpešta 72.30 (72.30), Berlin 122.975 (122.96), Italija 17.725 (17.70), London 25.12 (25.115), New York 516.50 (516.50), Pariz 18.825 (18.73), Praga 15.30 (15.31), Dunaj 73 (73), Madrid 82.20 (82), Sofija 8.724 (8.725), Amsterdam 207.35 (207.10), Kopenhagen 136.85 (136.92), Stockholm 138.40 (138.402), Oslo 113.375 (113.40).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.485—525, Kodanj 187.20—60, London 34.355—455, Milan 24.06—18, New York 706.25—708.75 (rek 704.05—708.20), Pariz 18.99—19.09, Varšava 67.05—55. — Valute: dolarji 704.65, dinar 12.475.

Praga. Devize: Lira 115.42, Zagreb 59.71, Pariz 89.80, London 164.07, New York 33.70.

VREDNOSTNI PAPIRIJI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 73—75, vojna odškodnina 307—310, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193—195, Ljublj. kreditna 175—195, Merkantilna 100—104, Praštediona 865—870, Slavenska 50 den., Kred. zavod 105—175, Strojne 78—82, Trbovlje 370 bl., Vevče 102 den., Stavbna 55—65, Šošir 103—104, zaklj. 104.

Zagreb. 7% invest. posoj. 74.50—75, agrarni 42.50—43, vojna odškodnina 307.50—308.50, julij 310.50—311, avgust 318 den., Hrv. esk. 101—102, Kred. 102—104, Hipobanka 56—57, Jugobanka 96—94, Praštediona 865—870, Ljublj. kreditna 175 den., Slavenska 55—60, Srpska 130—131, Zem. 125—130, Eksploatacija 10—12, Sečerača 270—280, Ni-hag 22 den., Gultmann 195—215, Slavex 115 den., Slavonija 33—34, Trbovlje 330—345, Vevče 105 d., Dubrovačka »Ragusea« 300 zaklj.

Dunaj. Podon.-savskajadran. 854.000, Alpina 232.500, Greinitz 113.000, Kranjska industrijska 270.000, Trbovlje 445.000, Hrv. esk. 143.000, Leykam 122.200, Mundus 1,080.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Hrastova metrska, zdrava, suha drva, fco vag. meja 18 den., brzjavni drogovji (smreka, jelka, bor), zdravi, ravni, obeljeni, stegnjeni, ravno odžagani, od 8 do 12 m, fco vag. meja 300 den., krajniki, 4 m dolgi, fco vag. meja za tekoči meter 0.50 bl., celulozni les (smreka s 15% jelke), od 1—7 m dolgo, od 10—20 cm debele na lankem koncu, fco vag. meja 250 bl., hrastovi drogovji 2.51—2.60 m, 14×24, fco vag. meja 60 bl., bukovi plohi, 2.25 m, 90 mm, fco vag. meja 2 vag. 500—510, zaklj. 510, hrastovi hodi, od 2.50 m naprej, od 30 cm naprej, fco vag. naklad, post. 410 bl. — Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka, 76, 2%, fco vag. naklad, post. 810 bl., pšenica nova bačka, 76, 2%, za avgust, fco vag. naklad post. 262 bl., koruza, fco vag. naklad, post. 170 bl., koruza, fco vag. Ljubljana 205 bl., ječmen, letni, fco vag. naklad, post. 170 bl., oves rešetani, fco vag. naklad, post. 195 bl., otrobi drobnji, fco v. naklad, post. 110 bl., otrobi srednji, fco vag. Domžale 150 bl., ajda domača, fco vag. slov. post. 255 bl., proso rumeno, fco vag. slov. post. 217.50 bl., fižol bel benat, fco vag. naklad, post. 160 bl., fižol mandalon, fco vag. Postojna 280 bl., riž splendor, v vrečah, brutto za netto, fco skladišče Ljubljana 680 bl.

Sport

SPORT IN HIGIENA V SVETU.

Na zborovanju v Bernu so se razgovarjali o sportnihigieničnih vprašanjih. Zborovanje je sklicalo švicarsko društvo za higieniko škrstvo. Zborovalci so sklenili sledeče resolucije:

1. Sportnozdravniška služba, ki jo je vpeljala švicarska država zveza za telesne vaje, zasluži največje upoštevanje vseh prizadetih krogov.

2. Da postane ta služba kolikor mogoče uspešna, bo treba napraviti osrednji zavod za vzgojo telovadnih in sportnih učiteljev, kjer bodo dobili tudi oni zdravniki, ki hočejo nadzirati telesne vaje, potrebno tehnično in specialno izobrazbo.

3. Zborovalci prosijo zato švicarsko deželno zvezo, naj izpopolni že obstoječo sportnozdravniško komisijo z zastopniki iz švicarskega zdravniškega stanu, s telovadnimi in sportnimi učitelji in z zastopniki oblasti, in naj ta razširjeni odbor proučuje sportnihigienična vprašanja v najširšem smislu.

DERBY NA ANGLESKEM.

Letošnje dirke Derby so bile v znamenju posebne smole. Vsed premogovnega štrajka ni bilo posebnih vlakov, zlasti so pa pogrešali jockeya Steve Donoghuea, brez katerega si navedni moč na Angleskem v zadnjih letih derbija sploh misliti ne more. V zadnjih petih letih je jahal Steve štiri-

Atala.

Fr. R. Chateaubriand.

Na bregovih reke Šata-Uše je rastle divje smokvino drevo, katero so rodovi častili kot sveto. Deklice so na tem kraju navadno prale svoja oblačila iz lubja in so jih izpostavljale vetriču pustinje na vejah tega starega drevesa. Tukaj je bil izkopen velik grob. Odidejo iz mrtvaške dvorane, pojoč himno smrti in vsa družina nese kake svete ostanke; pridejo do groba.

Zardenje je pri mladih divjakih precej vidno. In denejo vanj relikvije; položijo jih plastovito in jih ločijo z medvedjimi in bobrovimi kožami; nad grobom vzraste hrib in nanj vsade »drevo solz in spanja«.

Pomilujva ljudi, moj dragi sin! Isti Indijanci, katerih šege so tako ganljive, iste žene, ki so kazale taki ljubeznjivo zanimanje zame, so sedaj z velikim krikom zahtevale moje mučenje in celi rodovi so odlasali svoj odhod, da bi se veselili, ko bi videli trpeti mladeniča strašne muke.

V neki dolini na severni strani se je razprostirala ne daleč od glavne vasi gozd iz cipres in jelk, imenovan »gozd krvi«. Tja se je prišlo med razvalinami enega onih spomenikov, katerih postanek je neznan in ki so delo sedaj nepoznanega rodu. V sredi tega gozda so se razprostirale peščena tla, kjer so darovali vojne jetnike. V triumfu me pripeljejo tja. Vse se pripravlja za mojo smrt. Zabijejo kol Areskuja; smreke, bresti in ciprese padajo pod sekiro; grmada se vzdiguje; gledalci si napravijo iz drevesnih vej in deblov pripravne se sedeže. Vsa iznajda kako smrtno kazen: eden sklone, da bi mi potegnili kožo z lobanje, drugi zozet, da bi mi izžgali oči z žarečim žezom. Jaz začnem svojo smrtno pesem:

»Ne bojim se muk; jaz sem hraber, o Muskogulgi! Kljubujem vam; zaničujem vas bolj kakor ženske. Moj oče Utalisi, sin Miskuja, je pil iz lobanj vaših najslavnejših vojakov; iz mojega srca ne bodele spravili niti enega vzdihla.«

Zdražen radi moje pesmi, mi je neki vojniki prebodel s puščico roko; jaz sem rekel:

»Hvala ti, brat.«

Kljub delavnosti rabljev se priprave za mučenje niso moge dovršiti pred solnčnim zahodom. Vprašali so za svet čarovnika in ta je prepovedal motiti duhovne sene in moja smrt je bila preložena do drugega dne. Toda v svoji nestrpnosti, da bi se razveseljevali ob prizoru in da bi bili ob prihodu jutranje zarje prej pripravljeni, Indijanci niso zapustili »gozda krvi«; zažgali so velike ognje in začeli so gostovati in plesati.

Medtem so me položili na hrbet. Od vratu, nog in rok so bile pritrdjene vrvi na kolih, ki so bili zabiti v tla. Vojniki so ležali na teh vrveh in nisem se mogel ganiti, ne da bi oni to zapazili. Noč se približuje; petje in ples ponehavata; ognji se samo rdečkasto svetlikajo in pred njimi se vidijo hodeče sence nekaterih divjakov; vse zaspi: ko pa enkrat oslabi šum ljudi, se oni puščave pomnoži in hrupu slede tožbe vetra in gozda.

Bilo je ob času, ko se mlada Indijanka, ki bo kmalu postala mati, zgane in zbudi sredi noči, ker je mislila, da sliši vpitje svojega prvorojenca, ki jo prosi sladke hrane. Gledal sem proti nebu, na katerem je rastoči mesec v noči blodil med oblaki, in premišljal sem svojo usodo. Atala se mi je zdela zelo nevhvaležna; da me zapusti ob trenutku moje smrti, mene, ki sem se rajši odločil za smrt v plamenu, kakor da bi jo bil zapustil. In vendar sem čutil, da sem jo še vedno ljubil in da bi z veseljem zanjo umrl.

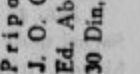
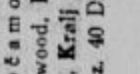
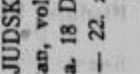
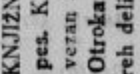
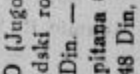
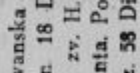
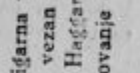
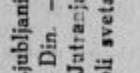
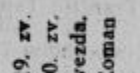
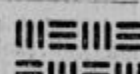
Največje veselje ima v sebi neko ost, ki nas vzbudi, kakor da bi nas hotela opozoriti, naj bežimo trenutek izrabimo; največja bolest nas pa nasprotno teži in uspa. Od solz utrjene oči se seveda pozikšajo zapreti in dobroti prevadnosti se zapazi tudi v naših nesrečah. Čeprav sem se ustavljal, me je premagal oni težki spanec, katerega uživajo včasih nesrečni ljudje. Sanjal sem, da mi jemljejo proč moje vaze; zdelo se mi je, da čutim ono olajšavo, ki se

nas polasti, kadar nam, če smo bili trdo zvezani, skrbna roka odjenja naše vezi.

Ta občutek je postal tako živ, da sem odprl trepalnice. Pri lunini svetlobi, katere žarek se je ukradel skozi dva oblaka, sem zapazil veliko belo postavo, ki je bila nad mano skloenjena in se je trudila, da bi tiho odvozljala moje vezi.

Skoro bi bil zavpil, če bi mi ne bila neka roka, ki sem jo takoj spoznal, zaprla ust. Ena sama vez je še ostala, toda zdela se je, da jo je nemogoče prerezati, ne da bi se dotaknila vojnika, ki jo je s celim telesom pokrival. Atala se je z roko dotakne; vojniki se napol zbudi in sede na svoje ležišče. Atala nepremično obstane in ga gleda. Indijancem misli, da vidi tuha razvalin; zapre oči, se zopet vleže in pokliče Manituja. Vez je odvezana. Vstanem; sledim svoji rešiteljici, ki mi poda konec loka, ki ga drži sama na drugem koncu. Toda koliko nevarnosti nama preti! Enkrat bi kmalu zadela ob speče divjake, drugi naju nagovori straža in Atala ji odgovori z izpremenjenim glasom. Otroci vpijejo in psi lajajo. Komaj sva odšla iz nesrečne bližine, ko pretrse gozd strašno tuljenje. Tabor se oživi, tisoč ognjev se zasveti, vidijo se divjaki, ki povsod letajo s plamenicami: midva pospešiva svoje korake.

Ko se je nad Apalaši zasvetila jutranja zarja, sva bila že daleč. Kolika je bila moja sreča, ko sem bil še enkrat z Atalo v puščavi, z Atalo svojo rešiteljico, z Atalo, ki je bila za vedno moja. Besed je manjkalo mojemu jeziku; padel sem na kolena in sem rekel hčeri Simagana: »Ljudje so malo pomembna bitja; toda kadar jih obiščejo duhovi, potem pa prav nič ne pomenijo. Ti si duh, ti si me obiskala in jaz ne morem pred teboj govoriti.« Atala mi je smehljaje ponudila roko in je rekla: »Slediti ti moram, ker ti brez mene nočeš bežati. To noč sem čarovnika z darili podkupila, tvoje rablje sem z žganjem omamila in moral sem svoje življenje v nevarnost postaviti zate, ker si ti dal svoje zame. Da, mladi malikovalec, je pristavila s poudarkom, ki me je prestrašil, »daritev bo medsebojna.«

krat na zmagovalnem konju. Kljub hudemu dežju se je začelo že ponoči pred dirko valovanje množice in kolesarjev proti Epsomu, kjer se dirka vrši, in že ob zori so se podali tudi avtomobilisti na pot. Kilometre pred Epsomom so v dopoldanskih urah zastale kače avtomobilov na vseh cestah, v šestih vrstah. Mislili so, da bodo vsi v blatu utonili. Stokajče je dejal londonski prometni komisar: »Derby brez železnice je huši kakor trije generalni stražniki.« Za 25 kilometrov dolgo vožnjo so potrebovali avtomobili štiri ure. 200.000 gledavcev. To je derby.

NAJBOLJ PRILJUBLJENI SPORT V AMERIKI.

Najbolj priljubljeni poletni sport v Ameriki je brez dvoma tako zvan »motor-camping«, avtomobilno potovanje s prenočevanjem zunaj na prostem. Za rodovine z omejenimi sredstvi — po ameriškem merilu — je to najcenejše letovišče. Lani je uživalo tako letovišče najmanj dva milijona mož, žen in otrok. Zelo mikavno je, da se pelješ s 300 do 400 dolarskim avtomobilom lahko prav tja in imaš prav isto zabavo, kakor družina z najdražjim vozom. Nad 2000 mest v Zedinjenih državah je priredilo za take izletnike javne prostore, kjer lahko poljubno dolgo ostanejo, takozv. camping-grounds. Povprečno nudi tako taborišče prostora za 50 avtomobilov, nekatera so pa večja. Povečini dajo uprave taborišč turistom zastoj les, električno luč, vodo, umivalnice in kopalnice; boljša taborišča so opremljena tudi s štacijami petroleja in gazolina, imajo jedilnice, kuhinje, spalnice, plesne prostore, igrišča, klopi in mize na prostem itd. Največje taborišče je Overland-Park v Colorado, prostora ima za 1000 avtomobilov. Mesto je dalo zanj 250.000 dolarjev, a predlanskim je ostalo tam 60.000 avtomobilov, lani 80.000. Lahko si mislimo, koliko so ti turisti med bivanjem na taborišču v mestu nakupili. Tako je ustrezno vsem.

O AMERIŠKIH PLAVACIH.

V »Berliner Achtuhrabendblatt« beremo razmišljanja znanega nemškega sportnika Lubera o ameriških plavalcih: »Ponosni smo na Rademacherja; a imamo samo njega prav v prvem razredu, Amerika ima pa najmanj dvajset plavalnih zvezd, ki bodo svetile v Amsterdamu leta 1928. Naše upanje so bili zmeraj plavalni skakači, a to upanje postaja

od dne do dne manjše, če pazljivo beremo poročila od one strani Atlantika. Desetletja smo v tej sportni panogi vodili, smo nato na lavorikah spali in nič več delali. Medtem nas je pa Amerika v tistem vztrajnem delu dohitela in ima sedaj skakalce, ki so našim popolnoma kos. Weissmueller in Borg sta preveč trenirala in morata počivati — zadnja poročila nam pravijo, da sta že spet »stara«, torej dobra —. Lauffer je bajen, v hrbtnem plavanju razred zase. Zelo dober je tudi Spence, za Rademacherjem prvi plavec v prsnem slogu na svetu.«

Knjige in revije

»Glasnik presv. Srca Jezusovega«, štev. 7. 1926. Vsebinska: Mesečni namen molitve. Jožef Müller D. J.: Širjenje protestantizma; dr. Gregorij Rožman: Sv. Marija Magdalena; Rasto: Neljubljana ljubezen; Presv. Srce Jezusovo pomaga; Franc Tome D. J.: Pisma o notranjem življenju; Alojzij Mav, C. M.: Duše, pogledajte, vrste prestejte! (skladba); Družina »Glasnikov presv. Srca Jezusovega« v raznih jezikih (s sliko); Bogoljub Stričič D. J.: Škofje zoper nesposodno modo; Sv. Frančišek Ksaverski v slikah; Anton Vizjak D. J., Kurseong (Bengalija): Indijski listi; dr. Jakob Zagar: Dva mučenca presv. Evharistije; Začetek »Zlatih knjig«; dr. Franc Grivec: Sv. Ciril in Metod; Drobne vesti; Nabozno slovo; Dopsi; Polet po katoliškem svetu; Darovi; Priporočbe; Zahvale.

»Vaška kric« — spevoigra v enem dejanju. Spisal Anton Mehle, uglašil Josip Verbič. Delo priporočamo podeželskim odrom; scenerija preprosta, petje prijetno, ne pretežno. Nastopi 6 oseb in zbor fantov. Ker je delo polno zapletljivega in smešnih prizorov, naj pazijo režiser in igralci, da bodo nastopili dostojno, da ne škodujejo z robatostjo celotni uprizoritvi. — Igra se dobi pri pevskem odseku prosvetnega društva na Viču. — P. E. K.

Polzvedovanje

Oni herar, ki je v soboto v Hranilni ulici 4 odnesel oro, prstan in verižico, naj to prinese nazaj, sicer ga bo oškodovanka izročila policiji, ker ga na videz pozna.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 7. julija 1926.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Baro- meter	Toplota v °C	Rel. vlažn. v %	Veter in brzina v m	Obleč- nost 0-10	Vrsta padavin		V Ljub- ljani je
						ob opazovanju	v mm dežja	
Ljubljana (dvorec)	7	758,2	16,8	83	NE 2	1	0,1	povprečni barometer nižji ko včeraj za 1,3 mm
	8	758,9	19,3	72	NE 0,5	2		
	14	755,5	26,5	48	SW 5	5		
	21	755,7	21,7	70	WNW 0,5	10		
Maribor		757,8	21,0	79	W 3	0		
Zagreb		757,8	22,0	48	NW 7	0		
Belgrad	8	758,1	22,0	76	mirno	2	4,0	
Sarajevo		758,2	21,0	60	mirno	1		
Skoplje		758,6	24,0	55	SE 1,5	0		
Dubrovnik		759,7	25,0	19	SE 1,5	1	37,0	
Praga	7	758,0	28,0	—	NW 1,5	5	1,0	

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznaja v glavnem spremenljivo vreme.

Pregled vremena od 28. junija do 5. julija 1926

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

28. Visoki tlak zavzel vso Evropo. Jaki vetrovi so samo v Romuniji, mestoma tudi v našem Primorju. Lepo vreme vlada v Franciji, v večjem delu Italije in v Primorju. V SHS je delno oblačno. Največ padavin so imeli v Lombardiji (Genova 15 mm). Toplota raste.

29. Vis. tlak, ki vlada i nadalje nad Evropo (Helder 773), se je nekoliko pomaknil v E. — Močni vetrovi so samo v Primorju in na Madjarskem. Deževalo je pomalo in mestoma v SHS ter Čehoslovaški. Vedro je vreme v Franciji, Italiji, nekoliko tudi v našem doljnem Primorju. Toplota je v SHS večinoma malo pada.

30. Visoki tlak s središčem nad Dansko (772) je začel padati. Novi balkanski niz, tlak (Niš 759) se širi v N in NW ter že izločuje padavine v SHS in na Madjarskem, vzbujata tudi jakе vetrove v Primorju. — V N Franciji, Belgiji in Italiji je lepo, vedro. Temperatura pada na Madjarskem, drugod raste.

1. Jedro vis. tlaka (Bronoi 772) se je odmaknilo v N. Neizraziti nizki tlak zavlada od Balkana do Košice (757) z dežjem pri nas in na Madjarskem. Vetrovi vobče slabi. Lepo vreme je samo v Franciji. Toplota v SHS in v Italiji pada.

2. Središče vis. tlaka je danes nad Baltikom (Stockholm 772). Vetrovi so v splošnem slabi, vreme oblačno, površ še deževno pri nas in na Češkem. Lepo je samo v Lombardiji in na jugu Baltika. Toplota raste izveniš Francijo in Italijo.

3. Središče vis. tlaka je nad N delom Nemškega morja (773). Niz, tlak nad Črnim morjem (Konstanca 753) izliva jakе vetrove istotam ter padavine pri nas (v Kragujevcu naliv 47 mm). Vobče so vetrovi zmerni, vreme oblačno. Temperatura se dviga skoraj povsod.

4. Vis. tlak s središčem v Norvegiji (778) pa-

da dalje. Črnomorski niz, tlak (Sevastopol 757) potuje v NE, izlivač se padavine pri nas (ponekod v obliki nalivja: Voljok 55, Kapele 95, Zagreb 38 mm) in na Češkem. Vetrovi vobče slabi. Vedro je vreme v srednji Italiji in na Poljskem, drugod oblačno. Toplota je — razun v Franciji — porasla povsod.

5. Vis. tlak s središčem v Sev. morju (768) pada dalje. Črnomorski niz, tlak nadaljuje svojo pot v večerini smeri — k spojitvi z nizkim tlakom, ki prihaja iz N (Vijaška 752). V S Baltiku nastopajo močni vetrovi. Deževalo je v Nemčiji do Lombardije, do vključitvi Slovenije. Toplota pada v deževnem pasu, drugod raste.

Pregled toplote v gorenji dobi:

Spitsbergi	4	5	4	3	4	—	3	4
Leningrad	22	—	16	—	20	18	14	13
Moskva	—	—	—	—	21	14	18	13
Stockholm	17	17	—	21	22	22	—	19
Varšava	15	15	15	15	19	23	23	19
Budapest	15	17	14	15	18	17	—	21
München	11	11	11	12	15	16	15	16
Berlin	15	16	15	—	18	20	21	18
Seydijford	9	9	8	8	9	12	13	9
London	12	15	14	13	14	16	14	13
Paris	15	14	17	18	17	18	16	13
Lyon	14	15	17	17	14	19	18	19
Madrid	—	—	—	18	19	20	—	20
Rim	21	22	22	20	18	19	—	20
Aiaccio	—	—	—	—	—	—	—	—
Messina	23	23	22	22	23	22	23	25
Sofija	—	17	13	12	19	16	—	16
Atene	—	—	—	—	—	—	—	—
Odesa	20	—	20	—	23	20	21	—
Aleksandria	—	—	—	—	—	—	—	—

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

priporoča pevskim zborom:

Adamič K. Slovenski akordi. Mešani in moški zbori. 2 zvezka po 30 Din.

Adamič E. Nočne pesmi za en glas s klavirjem. — 24 Din.

Aljaž, mešani in moški zbori I.—VIII. zv. (II. sv. razprodan), po 10 Din, IX. zv. 16 Din.

Bajuk, slovenske narodne pesmi za mešani, moški in ženski zbor, IV. zv. 16 Din.

Družovci, Lira, pesmarica za moški zbor 2 zvezka po 28 Din.

Hladnik, 10 moških zborov v narodnem tonu. — 20 Din.

Kogej, trije samospeli s klavirjem. 10 Din.

Laharnar, Gorske cvetlice za mešani zbor. 10 Din.

Gorski odmevi za moški zbor, 2 zvezka po 10 Din. Planinke za mešani zbor, 2 zvezka po 10 Din. Poudlanski odmevi za mešani zbor, po 10 Din.

Premrl, telovadska pesem za moški zbor. Part. 6 Din, gl. po 1 Din.

Sachs, moški zbori. 24 Din.

Sieherl, trije moški zbori. 10 Din.

Vodopivec, orlovske himne za mešani, moški in ženski zbor, oziroma za klavir. 24 Din.

Marolt, nagrobnice za moški zbor; vez. 20 Din, broš. 16 Din.

Antonijo Horvat

roj. Kraigher

učiteljevo sopogo

ki je preminula po predolgem trpljenju, prejemši svetotajstvo za umirajočo, v sredo dne 7. t. m. v Škofji Loki.

Pogreb se vrši v Ljubljani v petek 9. julija ob 5 popoldne iz mrtvašnice sv. Krištofa k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. julija 1926.

Rudolf Horvat, učitelj, soprog. — Rudolf, učitelj, Božidar, sinova. — Olga in Lea, učiteljici, Stana poroč. Vrbič, hčere. — Vida Horvat, učiteljica, sinova; inž. Pavel Vrbič zel; Dušan in Vida, vnuka — ter ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

Sadne mlne

poceni, ima vedno v zalogi Rud. Knez, ključavn. v Radečah, Zidani most.

Celo življenje traja: — v par letih se izplača

WECK-ova

prilaga za vkuhanje. — Tovarn. zaloga: FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10. — Tudi na obrokel

Letoviščarji!

Najcenejše letovišče pod Savinjskimi planinami. Krasno, lahke ture in izprehodi. Smrekovi gozdovi. Kopališče. — Dnevno avto zveza. — Zbirališče turistov. Celotna hrana in stanovanje od 30 do 50 Din. — Informacije daje Tujsko prometno društvo Luče - Savinjska dolina.

Stavbno podjetje ACCETTO & drugovi družba s o. z. Maribor, Franciškan. ul.

Proda se mostna TEHTNICA Panudbe na Slovensko pod Tehtnica.

RAZPRODAJA

pohištva, modlistovskih potrebščin, slamskov in klobovk. Samo še 9. t. m. Sv. Petra cesta 23, I. nad.

YOGHURT

zdravilno kisl mleko, kakor siri vseh vrst in najfinišče čajno maslo se dobi pri Združenih mlekarah d. d. Maistrova ul. 10 ter v njenih prodajalnah v Šolskem drevoredu (Semenišče) in na Meslnem trgu 13.

Poravnajte naročnino!

Preklic.

Podpisani Avg. Nadilo obžalujem vse svoje zalive izjave glede poslovanja Okrajne hranilnice in posojilnice r. z. z. n. z. v Škofji Loki, kakor tudi glede njenih odbojnikov, osobito ravateljca g. L. Sušnika, ker so iste popolnoma neutemeljene. — Zahvaljujem se gg. odbornikom Okrajne hranilnice in posojilnice, da so odstopili od nadaljnjega kazen. poslovanja. Škofja Loka 6. VII. 1926.

Augst Nadilo s. r.

Zakaj?

Zato!

KOLO napredaj 300 Din. Naslov v upravi št. 4680.

Krojna šola

Ljubljana, Stari trg 19. — 12. julija pričetek novega tečaja za krojače, šivilje in nešivilje. Izdelovanje krojev po meri. Izdaja slov. mod. listov s priloženim slov. poukom. Revnejšim tečaj ceneje. 4677

Naprodaj

veliko POSESTVO z lepim gospod. poslopjem v najlepšem kraju gornje Sav. doline, ob glav. cesti, pripravno za vsako obrt, se vsled druž. razmer ugodno proda. — Marija Dolinar, Sp. Rečica (p. d. pri Klemcu).

Hiša

v Domžalah štev. 34 z gospodarskim poslopjem, vrtom, dvoriščem in eno njiivo se proda na dražbi dne 12. t. m. ob pol 10 pri okr. sodišču v Kamniku (soba št. 6). — Najmanjši ponudek za hišo 78.525 Din, za njiivo 21.300 Din. 4674

LOKALI!

Sredi mesta na najprometnejši cesti v Ljubljani se oddajo dne 1. avg. t. l. parterni lokali za pisarno. — Naslov se izve pri upravi pod 4681.

Kupimo instrumente za tamburaški zbor. — Ponudbe na upravo pod št. 4669.

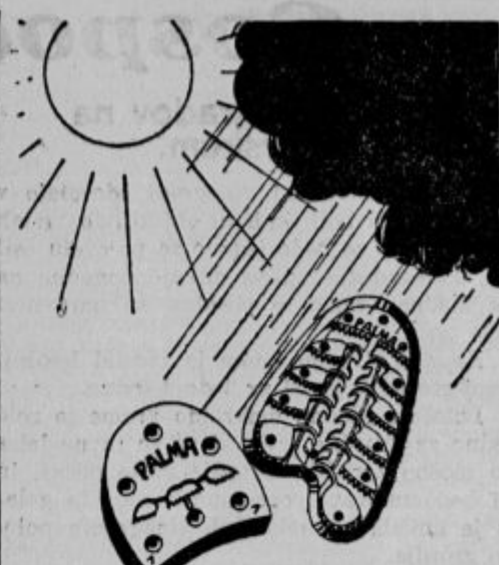
Črn gaber

kupi F. Tome, Medvode.

»PRI SOLNCU«

K. WIDMAYER Pogacarjev trg (za vodo) Perilo, opreme za neveste in novorojenčke, ab-tahi (peče). Vse vrste pletenih lastne tovarne. Na debelo posebne cene

Mlekarke aparate nove, nerabljene. »Alfa Separator« proda ceno Juraj Švear, Mala Gorica, p. Petrinja. 4593

PALMA

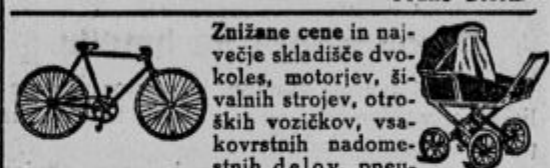
KAUČUK PETE IN POTPLATE

morate nositi ob vsakem času. »Palma« ni razkošje, ker daje elastično, prijetno hojo, marveč je za vsakega praktičnega in štedljivega človeka neobhodno potrebna, ker je mnogo trpežnejša in cenejša kot usnje. En poskus Vas bo takoj uveril. Poslej ne boste hoteli nositi čevljev brez »Palme«

Razglas. Krajni šolski svet v Črni razpisuje natečaj o oddaji gradbenih del (prizidkov) pri obstoječi osnovni šoli v Črni. Tozadnji načrti so razgrnjeni v občinski pisarni v Črni vsak dan od 8. do 12. ure in se dobio istotam vsi pripomočki in vsa pojasnila za ponudbe proti plačilu od 100 Din. Ponudniki morajo vložiti odnosno vpsolati svoje ponudbe kraj. šol. svetu v Črni v zapečateni kuverti z napisom: »Ponudnik N. N., ponudba za zgradbo prizidkov pri osnovni šoli v Črni« najpozneje do 17. julija t. l. do 10. ure. Skupna stavbena vsota znaša okroglo 970.000 Din. Krajni šol. svet si pridržuje pravico oddati delo brez ozira na višino ponujene vsote. O izidu natečaja se bodo ponudniki po komisijsnem pregledu vseh ponudb obvestili pismeno.

Krajni šolski svet v Črni pri Prevaljah.

Franc Stern

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, živalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, živalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. »TRIBUNA« - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska 4

Zahvala. Za mnogostransko izraženo odkritosrčno sožalje, ki smo jih preli ob nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega očeta

JANEZA ČOPA

posestnika

izrekamo tem polom vsem našo najprišrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo g. zdravniku dr. De Oleria za vsestransko pomoč v bolezni, čč. duhovščini za tolažilne besede, pevskemu društvu za gniljive žalostinke, darovalcem krasnih vencev ter vsem, ki so pokojnika tako številno spremlili na njegovi zadnji poti.

Bled, dne 7. julija 1926.

Zahvala.

Najlepše se zahvaljujem vsem, ki so mojemu pobratimu, blagopokojnemu gospodu

IVANU OBLAKU

kaplanu v Borovnici

na katerikoli način izkazali ljubezen v njegovem dolgem trpljenju in na njegovi zadnji poti. Zlasti še imenoma: g. dr. Krajcu, g. dr. Kotniku in usmiljenkam v Leonišču, g. dr. Pernetu, g. dr. Zupanu, rodbini Kobi-Zupan, učitelstvu v Borovnici, g. Lušicki, gđč. Reziški Strahar, g. dekanu Keteju, vsem gg. duh. sobratom in vsem Borovničkim organizacijam ter vsem Borovničanom sploh, ki so kar tekmovali med seboj v lepih izrazih hvaležne ljubezni do pokojnega g. kaplana.

Vsem, prav vsem Bog obilo plačal!

Ivan Tomažič,

župnik — njegov pobratim.

Amerikanske žurnale,

saída-konte, štracce, odjem. knjižice

šolske zvezke,

irgovske, pisarniške in šolske mape, fasciklje, ris. bloke itd. nuđi ugodno

Knjigoveznica K. T. D.

v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6/II.

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica